

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

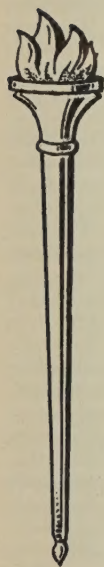
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΤΟΣ
ΤΟΜΟΣ

THE ORTHODOX OBSERVER

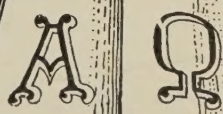
ΑΡΙΘΜΟΣ
102

«Καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός». — Ἰωάν. 20, 27.

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published semi-monthly by the Greek Archdiocese
Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. AStoria 8-1653

Yearly Subscriptions
United States and Canada \$2.00—Foreign \$2.50
Ten Cents a Copy
Vol. V. No. 102 — April 1, 1939.
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post
office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

Όνοματεπώνυμον Νυμφευθέντων

Κοινότης

Τελέσας τὸν Γάμον Ἱερεὺς

Ἰούν. 19 Χρήστος Μ. Πάππας Μαρία Σαχανᾶ
Ἰουλ. 31 Κωνσταντ. Γ. Ἀθανασίου Ἀννα Π. Δήμου
Ὀκτ. 23 Διονύς. Κ. Παπαδόπουλος Ἀθ. Α. Παπαδοπούλου
Νοέμ. 6 Γεώργ. Μ. Μπελεκόπουλος Παναγ. Α. Ἀνδρονίκου
Δεκ. 1 Γεώργιος Η. Τομάρας Σταυρούλα Κ. Μουζακιώτου
» 3 Ἰωάννης Ν. Κόνταρης Elizabeth Th. Hughes
» 4 Ἰωάννης Α. Καραλῆς Κωνσταντῖνα Γ. Ἀναστασίου
» 4 Δημήτρ. Ε. Καραχάλιος Χρυσάνθη Μ. Κουρουνάκη
» 4 Σμολένσκη Ι. Γνεσούλης Ἀννα Ι. Σμουρζίνσκη
» 4 Χρήστος Α. Παπαδόπουλος Δέσποινα Μπαλάση
» 4 Γεώργιος Χ. Ἐλαφόπουλος Myrtle Shomoker
» 4 Ἐμμ. Ν. Χατζηνικολάου Δέσποινα Α. Γεωργιάκaina
» 4 Χριστόφορος Π. Διάπης Ἀννα Α. Παπαδοπούλου
» 4 Θεοφάνης Κ. Οικονόμου Στυλιανή Μ. Μίσσιου
» 4 Νικόλαος Κ. Λαβίδας Σοφία Π. Πανουδάκη
» 5 Σωτήριος Α. Μαστραντώνης Τερψιχόρη Μ. Μιχαλιᾶ
» 5 Παναγ. Α. Διονυσόπουλος Μαρία Σ. Τζάκη
» 8 Ἡλίας Α. Διδάσκαλος Ἀλεξ. Δ. Κουρκουδέλου
» 11 Herman J. Vorpler Μαρία Μ. Ἀνδρου
» 11 Δημήτρ. Α. Βιτάλης Ἀδαμαντία Σ. Ἀγγελίδου
» 11 Κωνσταντ. Ι. Νικολάου Ἐλένη Π. Δάφνου
» 11 Γεώργιος Ξ. Μάρκος Ἀθανασία Σ. Στεργιάκου
» 11 Γεώργιος Ι. Μηλιώτης Ἐλένη Ε. Γαϊτάνη
» 11 Νικόλαος Σ. Διαμαντόπουλος Εὐθ. Π. Λώλου
» 11 Ἰωάννης Θ. Μπακάλης Ἀννα Δ. Δάλλα
» 11 Γεώργ. Κ. Μιχόπουλος Ἀλεξάνδρα Ν. Κατσαφάνα
» 11 Νομικός Μ. Θωμάς Βασιλική Γ. Γεωργαλᾶ
» 11 Σωτήριος Π. Γεράσιμος Βασιλική Α. Μανᾶδη
» 11 Παῦλος Π. Προδρομίδης Δωροθέα Α. Νικολαΐδου
» 13 Ἀναστάσιος Δ. Λερίκος Πολυτίμη Α. Ἀδαμάκου
» 17 Herman Blum Ἀγγελικὴ Α. Συρόκη
» 17 Ἰωάννης Π. Παπόντε Βασιλική Χ. Σοραλῆ
» 18 Μιχαὴλ Α. Κούμας Θωμαῖς Π. Παπαντῖνα
» 18 Εὐάγγελος Γ. Ἀγαλίας Βασιλική Δ. Λουγκατᾶρα
» 18 Γεώργ. Π. Μπουνάκος Σταυρούλα Μ. Κωνσταντίνου
» 18 Βασίλειος Δ. Φορτζῆς Ἐλπίς Ι. Γαρατζόγιαννη
» 18 Ben B. Mehl Μαρία Δ. Ἀγγελάκου
» 18 Σωτήριος Γ. Βρετὸς Μαρία Κ. Καροτσιέρη
» 18 Ἰωάννης Δ. Παπίου Μαλαματῶ Κ. Καροτσιέρη
» 18 Παναγ. Ν. Ζωγόπουλος Ἐλευθερία Ε. Παπαστάθη
» 22 Francis McCarthy Χαρίκλεια Δ. Κουρκουλῆ
» 22 Βασίλειος Θ. Ψυχαινὸς Γεωργία Δ. Γάλλου
» 24 Δημήτριος Π. Παῦλου Ἀσπασία Ε. Εὐσταθίου
» 25 Γεώργιος Μ. Παλεοῦδης Χαρίκλεια Μ. Φίλλα
» 25 Νικόλαος Μ. Γαρμπῆς Βαρβάρα Ι. Παπαδοπούλου
» 25 Μιχαὴλ Α. Παπαδόπουλος Μυρσίνη Θ. Βάλη
» 25 Κωνστ. Ι. Μίγγου Σταυρούλα Α. Γιαννακοπούλου
» 26 Γεώργιος Δ. Καλαντζῆς Φωτεινὴ Μ. Μπίσια
» 26 Νικόλαος Κ. Πανίτσης Φωτεινὴ Δ. Πάτση

New York City
Bridgeport, Conn.
Oakland, Calif.
Timmonsville, S. C.
Chicago, Ill.
Peabody, Mass.
Garry, Ind.
Rock Springs, Wyo.
New York City
E. Pittsburgh, Penn.
Corona, L. I., N. Y.
Mason City, Ia.
Springfield, Mass.
Chicago, Ill.
Gary, Ind.
Pittsburgh, Pa.
New York City
Nashua, N. H.
Astoria, L. I., N. Y.
Astoria, L. I., N. Y.
San Francisco, Cal.
Charleston, S. C.
Watertown, Mass.
Springfield, Mass.
New York City
Detroit, Mich.
New York City
Cincinnati, Ohio
New York, N. Y.
Quebec, Can.
New York, N. Y.
Flint, Mich.
Astoria, L. I., N. Y.
Newark, N. J.
Brooklyn, N. Y.
Detroit, Mich.
Chicago, Ill.
New York City
New York, N. Y.
Manchester, N. H.
Marboro, Mass.
Chicago, Ill.
New York City
Martins Ferry, Ohio
New York, N. Y.
Astoria, L. I., N. Y.
Woburn, Mass.
Detroit, Mich.
Gary, Ind.

Ἀρχ. Εἰρ. Τσουρουνάκης
Αἰδ. Παναγιώτης Ραπτιέλης
Ἀρχιμ. Ἀρσ. Παλληκάρης
Αἰδ. Δ. Μεσσίρης
Αἰδ. Μ. Πετράκης
Αἰδ. Γ. Οικονομίδης
Ἀρχιμ. Εἰρ. Κασσιματῆς
Ἀρχ. Δ. Παπακόστας
Αἰδ. Βασ. Παπαδόπουλος
Αἰδ. Εὐάγ. Παπαδόπουλος
Ἀρχιμ. Ἀλέξανδρος Γεροντιδάκης
Ἀρχιμ. Κ. Σταθερός
Αἰδ. Π. Παπαθεοφράστου
Αἰδ. Μάρκος Πετράκης
Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Κασσιματῆς
Αἰδ. Δημήτριος Σακελλαρίδης
Αἰδ. Β. Παπαδόπουλος
Ἀρχ. Μ. Παπαβασιλείου
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Αἰδ. Κωνστ. Τσατραλῆς
Ἀρχ. Β. Καραχάλιος
Αἰδ. Ε. Ριγέλλης
Αἰδ. Π. Παπαθεοφράστου
Αἰδ. Βασίλειος Παπανίκας
Ἀρχιμ. Κόνστας Γιοβανόπουλος
Αἰδ. Βασίλ. Παπανίκας
Αἰδ. Ἰωάν. Μαγουλιάς
Ἀρχιμ. Ε. Τσουρουνάκης
Ἀρχιμ. Δ. Μανρίας
Ἀρχιμ. Ε. Τσουρουνάκης
Αἰδ. Φιλ. Σεβαστιάδης
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Αἰδ. Νικ. Παπαδημητρίου
Αἰδ. Βασίλ. Μιχαλόπουλος
Αἰδ. Δ. Παπαντωνίου
Ἀρχιμ. Ἀβέρκ. Δημακόπουλος
Ἀρχ. Εἰρ. Τσουρουνάκης
Ἀρχ. Ε. Τσουρουνάκης
Αἰδ. Ε. Τριανταφυλλίδης
Αἰδ. Κ. Πολύμερος
Ἀρχιμ. Ἀντών. Ἰατροίδης
Ἀρχιμ. Δωρόθ. Μπουραζάνης
Αἰδ. Ε. Κοντονικολάου
Αἰδ. Β. Παπαδόπουλος
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Αἰδ. Κ. Βασιλείου
Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Δουλιγέρης
Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Κασσιματῆς

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐτέλεσαν τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὴν ὥς ἄνω χρονικὴν περιόδον καὶ δὲν βλέπουν τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς πίνακες τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ γραφεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Ε' 'Αριθ. 102

Διευθυντής 'Αρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1939

ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΚΟΥΣΙΟΝ ΠΑΘΟΣ

Ο ὁμογενὴς Ὁρθόδοξος κόσμος ἦτο, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, πιστὸς θεματοφύλαξ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεανθρώπου. Ἀπὸ τὰ ἡθικὰ παραγγέλματα τοῦ Ναζωραίου ἐνεπνέετο πάντοτε, ὅπως καὶ πάντοτε ἠυλαβήθη τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Του, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀνήκει ἀπὸ 20 αἰώνων.

Ὅπως δὲ πάντοτε οὕτω καὶ ἐφέτος, ἀφοῦ παρακολουθήσῃ μὲ βαθυτάτην κατάνυξιν καὶ συντριβὴν ὅλας τὰς φάσεις τοῦ Παραδόξου Δράματος τῆς ἀνθρωπίνης Ἀπολυτρώσεως, ἀπὸ τὴν θριαμβευτικὴν εἰσοδὸν Του, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν μέχρι τοῦ μαρτυρικοῦ Σταυροῦ ἐπὶ τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ, θὰ ἐορτάσῃ καὶ πάλιν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου μὲ τὴν ψυχὴν ἀπηλλαγμένην ἀπὸ τὰ πάθη καὶ μὲ τὴν καρδίαν γεμάτην ἀπὸ ἐλπίδας ὥραιας.

Καὶ εἰς τὸ πλούσιον οἶκημα τοῦ πλουσίου καὶ εἰς τὴν ἄσσημον καλύβην τοῦ πτωχοῦ καὶ ἰδιαίτερος καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μικροῦ καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μεγάλου, πανταχοῦ θὰ ἀκουσθῇ τὸ μέγα σύνθημα τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς χριστιανωσύνης, τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», μεταδιδόμενον πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Τὰ στόματα ὅλων θὰ τονίσουν τὰς δύο αὐτὰς ἐπιγραμματικὰς λέξεις ὡς ὁμολογίαν πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Εἰρήνης. Καὶ ὅσοι ἀκόμη παρεσύρθησαν ἀπὸ ὑποπτα κηρύγματα καὶ ὅσοι ἐξέκλιναν ἀπὸ τὰς αὐστηρὰς ἐθνικὰς παραδόσεις μας, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη θὰ μετᾶσχουν τῆς πασχάλινῃς χαρᾶς. Διότι ἡ παράδοσις εἶνε ἀκατανίκητος· διότι ἡ ἔλξις τοῦ θείου εἶνε μεγίστη δι' ὅλας τὰς ψυχὰς.

Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν δὲν ἡμπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ ὁλόκληρον τὴν χαρὰν τῆς μεγίστης τῶν Ἑορτῶν. Ἀντιθέσεις πολλαὶ συνεκλόνισαν βαθύτατα τὴν ψυχικὴν των ἰσορροπίαν. Ἐπὶ πλέον ὁ μόχθος τῆς ζωῆς καὶ ἡ σκληρὰ βιοπάλη ἀπερρόφησαν τὰς σκέψεις του μέχρι τοῦ σημείου ὥστε, καταβεβλημένος ψυχικῶς, ἀνερμάτιστος αἰσθηματικῶς, ν' ἀντιμετωπίζῃ καθήμεραν τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ «ἐ-

ὰν μὴ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω». (Ἰωάννης Κ, 25).

Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα ἡ Πίστις παρέμεινε δι' αὐτὸν ἡ ἐσχάτη ἐλπίς καὶ ἡ μόνη ἀλάνθαστος παρηγορία. Πάντοτε, κατὰ τὰς Ἀγίας αὐτὰς ἡμέρας νέαι ἐλπίδες ἀνέρχονται εἰς τὰ στήθη τῶν ἀνθρώπων· αἱ ὀξείαι ἀντιθέσεις χαλαροῦνται καὶ αἱ μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων ἀντεγκλήσεις ἀναστέλλονται. Τὰ ἀνθρώπινα πάθη ὑποχωροῦν πρὸς στιγμὴν ἐνώπιον τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς, ὅσοι πιστεύομεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀγαπῶμεν τὴν ὁμογένειαν, ὅσοι ἀγαπῶμεν καὶ τὴν μεγάλην ταύτην χώραν, ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνωτισθῶμεν μέχρι τῶν μυχιωτάτων τῆς ψυχῆς μας τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δι' ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ ἀγάπη θὰ μᾶς τονώσῃ εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ θὰ μᾶς ἐνισχύσῃ εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου αὐτοῦ.

Καὶ ἐὰν ἡ προσωρινὴ ἀνακοχὴ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν μετεβάλλετο εἰς διαρκὴ εἰρήνην, νέαι καλύτεραι ἡμέραι καὶ διὰ τὴν Ὁμογένειαν καὶ διὰ τὸν κόσμον ὅλον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνατεílουν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τοῦ Ὁποίου τὴν Ἀνάστασιν πανηγυρίζομεν, μίαν ἀφῆκεν, ἀνεκτίμητον, κληρονομίαν εἰς τοὺς ὁπαδοὺς του, τὴν ἀγάπην, ὅπως ὅλοι μας θὰ ἀκούσωμεν μετ' ὀλίγον.

Ἀκριβῶς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐντολὴν τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πολλάκις ἐλησιμονήσαμεν, ἔρχεται καὶ πάλιν τὸ Ἅγιον Πάσχα νὰ μᾶς ὑπενθυμίσῃ. Καὶ εἶναι τώρα κατάλληλος ὁ καιρὸς διὰ νὰ ἐπανεύρωμεν αὐτήν. Εἶνε ὁ καιρὸς πρόσφορος διὰ νὰ στηρίξωμεν ἐπ' αὐτῆς τὴν ὅλην ζωὴν μας, τὴν πνευματικὴν καὶ ἡθικὴν καὶ κοινωνικὴν.

Ἄς γίνουν αἱ ἐφετεῖναι τοῦλάχιστον Μεγάλαι Ἡμέραι ἀφετηρία καὶ ἀπαρχὴ μᾶς νέας περιόδου· περιόδου εὐτυχισμένης καὶ εἰρηνικῆς καὶ διὰ τὸν κόσμον ὅλον καὶ δι' ὅλους ἡμᾶς, ἰδιαίτερος. Αὐτὸ εἶνε πάντοτε ἡ καλυτέρα εὐχὴ τὴν ὁποίαν εὐχόμεθα καὶ διὰ τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας μας ἐπ' εὐκαιρία τῶν προσεχῶν Μεγάλων Ἡμερῶν τῆς Χριστιανωσύνης.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ εἶνε ἡ ἔκφρασις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, εἶνε ἡ ἔκφρασις τῆς Θείας Φιλανθρωπίας. Ἡ δὲ ἀγάπη αὕτη τοῦ Θεοῦ συνίσταται εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ σκότους.

Οὕτως ἀπαλλασσόμενοι οἱ ἄνθρωποι εἰσέρχονται εἰς τὸ φῶς καὶ εἰς τὴν ζωὴν διὰ τῆς πίστεως καὶ ὑποταγῆς εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία ἐν Οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Θεωροῦμεν ἄρα τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ μέγιστον ἡμῶν εὐεργέτην, ὁ ὁποῖος ἐγένετο θῦμα καὶ θύτης.

Ἡ ἐκουσία τοῦ Ἰησοῦ σταυρώσεως εἶνε ἡ ἔκφρασις τελείας αὐταπαρνήσεως. Ὅλη δὲ ἡ κτίσις συμπάσχουσα τῷ Ἐσταυρωμένῳ διὰ τοῦ σκοτισμοῦ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ συσσεισμοῦ τῆς γῆς συνιστᾷ πρὸς ἡμᾶς τὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ Δημιουργὸν καὶ Κτίστην τῶν πάντων, ἐξ ἁκρας συγκαταβάσεως πάσχοντα ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Θείου Θελήματος.

«Ἐλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκλυε· καὶ γὰρ ὁ Κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς» λέγει καὶ ὁ Προφητᾶνᾶξ ἐν πνεύματι προθεωρῶν τὰ διὰ τοῦ Σταυροῦ εὐεργετήματα.

Πάσης ἀρετῆς, παντὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἔκφρασις εἶνε ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν,» λέγει ὁ Ἀπ. Πέτρος, «ἐμὴν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμίον, ἵνα ἐπακουλουθήσῃτε τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ» ὅς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» ὅς λοιροδοῦμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἡπείλει· ὅς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν.»

Ὑπογραμμὸς λοιπὸν, παράδειγμα μιμήσεως πρόκειται ἡμῖν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἅμαρτίαν οὐδεμίαν ἐποίησε, διὰ δὲ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ὁ Χριστὸς εἶχε τροφὴν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὔτε δὲ βάσανα, οὔτε ἀτιμώσεις ἠμύρεσαν ν' ἀποτρέψουν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Θείου Θελήματος.

Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν μανθάνοντες διὰ τῆς μελέτης τοῦ Θείου Λόγου τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ ἐκτελῶμεν εἰς πᾶσαν περίστασιν, ὡς ἐμμένοντες πιστοὶ εἰς αὐτὸ καὶ ἐν εὐτυχίαις καὶ ἐν δυστυχίαις καὶ ἐν δόξῃ καὶ ἐν κινδύνῳ, ἔτι δὲ καὶ ἐν ἀπειλῇ καὶ ἐν θυσίᾳ τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς.

Ἐν τούτοις πᾶσι μιμηθέντες τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἅγιοι πάντες ἡσφάλισαν ἑαυτοῖς δόξαν ἀφθιτον, ζωὴν καὶ βασιλείαν αἰώνιον, ἀντὶ τῶν προσκαίρων καὶ ματαίων. Μακάριοι καὶ ἡμεῖς ἐὰν τεθῶμεν εἰς τὴν ἔνδοξον χορείαν τῶν ἐπωφελοῦμενοι τῶν εὐεργετημάτων τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ μας.

Ἀντ. Φαρ.

« Η ΝΗΣΤΕΙΑ »

ΩΣ ΘΕΙΑ ΕΝΤΟΛΗ ΚΑΙ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΣΩΤΗΡΙΑΣ
ΥΠ' ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ

Βιβλίον διδασκτικώτατον καὶ ὠφέλιμον διὰ κάθε Χριστιανόν.
Χαρτόδετον ἀποστέλλεται παντοῦ ἀντὶ \$1.00.

M. MIZALES, 1927 14th St., N.W., Washington, D.C.

Πρωθ. Μ. Κεδρ.

ΕΠΙ ΤΗ ΛΑΜΠΡΟΦΟΡΩ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ

Πάσχα! Ὅποια λέξις, γεμάτη ποιητικότητα, θεοσέβειαν καὶ εὐμορφίαν ἀμέτρητον! Ἀνατέλλει ἀνοιξιᾶτικος ἥλιος, διὰ νὰ δώσῃ ζωὴν καὶ δύναμιν εἰς τὰ μυστασμένα ἀπὸ τὴν χειμερινὴν νάρκην ὄντα.

Ὁ Χριστὸς, καταβαλὼν τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀνεζωογόνησε μὲ νέαν ζωὴν καὶ νέαν δύναμιν τὸ ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν στενάζον ἀνθρώπινον γένος. Κατέρριψε τὰς Πύλας τοῦ Ἄδου, διὰ νὰ ἀνοίξῃ εἰς τὴν ταλαιπωρουμένην ἀνθρωπότητα τὴν πρὸς τὸν Παράδεισον ἄγουσαν. Τὸ ἄρωμα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας ἐμύρωσε τὴν προσευχὴν κάθε πιστοῦ, ὅταν ὄντω, ὡς ἄλλος λιθανωστὴς, ἀνέβῃ εἰς τὰ οὐράνια δώματα, ἐλαχίστη εὐχαριστήριος προσφορά πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα, διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας θυσίαν τοῦ μονογενοῦς καὶ ἀγαπητοῦ Αὐτοῦ Υἱοῦ.

Ὁ καλὸς μας Χριστὸς ἀγογγύστως ὑπομένει τὸν ἀτιμωτικώτερον τῶν θανάτων, τὸν Σταυρικόν· χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ τὸ παραμικρὸν παράπονον. Τοῦναντίον μάλιστα, ἐνῶ υποφέρει τοὺς πόνους καὶ τὰς ὁδύνας τῶν πληγῶν Του, λησμονεῖ τὰ πάντα καί, παρακαλεῖ τὸν οὐράνιον Πατέρα Του ἵνα συγχωρήσῃ τοὺς σταυρωτάς Του, ὡς μὴ γνωρίζοντας, τί ποιοῦσιν. Καὶ ἐπέρχεται καὶ ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Παραζαλίζεται ἡ σπεῖρα τῶν παρανόμων καὶ τῶν ὑποκριτῶν Φαρισαίων. Ἀδμονεῖ ἡ πεπωρωμένη ψυχὴ των, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόμος ρίπτει αὐτοὺς εἰς φρικτὴν καὶ φοβεράν ἀμηχανίαν. Δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀρνηθοῦν τὸ μέγα καὶ ἐξαισιον γεγονός. Εἶνε ἀδύνατον δι' αὐτοὺς νὰ κρύψωσι τὰ γεγονότα. Ἄγγελος ἀπεκύλισε τὸν θάρυτον λίθον τοῦ μνημείου. Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐξηγγέλθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἡ Χαρά, διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τῶν δεσμῶν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Φῶς καὶ λαμπρότης περιέχθη εἰς τὸ σκότος τῆς κακοθούλου δεισιδαιμονίας.

Σκορπίζουν δεξιὰ καὶ ἀριστερά ἀργύρια, καὶ μυρίας ἄλλας ὑπόσχονται χάριτας, ἂν διαψευσθῇ τὸ μέγα καὶ ἐξαισιον γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, ἂν παραπλησθῇ ὁ ἐκ ταύτης ἐκπεπληγμένος κόσμος. Ἀλλά, μάτην! . . . διότι ὁ Χριστὸς Α Λ Η Θ Ω Σ Α Ν Ε Σ Τ Η !

Ὡς χαρμόσυνον σάλπισμα τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως πανταχοῦ ἀκουσθέν, συντρίβει τὰ εἰδῶλα τῶν μὴ ἀληθινῶν θεῶν, ἐνδυναμώνει τὴν καρτέριαν τῶν μαρτύρων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῶν παγιοῦται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Χαίρων ὁ Χριστιανικὸς κόσμος διὰ τὸν κοσμοσωτήριον θρίαμβον τοῦ Ἰδρυτοῦ καὶ Θεμελιωτοῦ τῆς Θρησκείας του, ἐορτάζει τὸ λαμπροφόρον Πάσχα, κατὰ τὴν ὥραιότεραν ἐποχὴν, τὴν μυροδόλον ἀνοιξιν.

Πάσχα, μὲ μύρα ἀφθάστου μεγαλείου Χριστιανικοῦ θριάμβου, μὲ θάνατον τῆς ἁμαρτίας, μὲ Ἀνάστασιν Θεϊκὴν, μὲ ἐπικράτησιν πανταχοῦ τῆς Ἁγίας Πίστεως τοῦ ἐκ νεκρῶν θριαμβευτικῶς Ἀναστάντος Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

ΑΠΟ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

Ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα θρησκευτικὰ ποιητικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι καὶ οἱ Ψαλμοὶ ἢ Ψαλτήριον τοῦ Δαυδίδ, λεγόμενοι οὕτω διότι συνήθως ἐψάλλοντο ἐπὶ τοῦ ψαλτηρίου. Ἦτο δὲ τὸ ψαλτήριον ἀρχαῖον μουσικὸν ὄργανον ἔγχορδον, πολλὰκις ἀναφερόμενον καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ ἰδίως εἰς τὸν τελευταῖον ψαλμόν. Αἱ χορδαὶ τοῦ ὄργανου αὐτοῦ ἐκρούοντο εἴτε δι' εἰδικοῦ πλήκτρου εἴτε, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, διὰ τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς, ἐξάγουσαι γλυκύτατον ἤχον.

Οἱ Ψαλμοὶ εἶναι ἡ συγκινητικώτερα ποιήσεις τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἰς αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία μας εὐρῆκε τὴν μεγαλύτεραν θρησκευτικὴν ποιήσιν καὶ διὰ μέσου αὐτῶν, κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, γενεαὶ ὁλόκληροι τῆς Ὁμογενείας μας ἐμφορρώθησαν ὅτε ἡ χρῆσις κάθε ἄλλου εἶδους διδασκτικοῦ κειμένου δὲν ἦτο εὐκόλος. Μὲ τὸ Ψαλτήριον καὶ τὴν Ὀκτώηχον ἐδιδάσκοντο οἱ παλαιότεροι πρόγονοί μας, τοῦ 17ου καὶ 18ου πρὸ πάντων αἰώνος, τὰ πρῶτα γράμματα.

Αἱ ἀκόλουθοι γραμμαὶ τοῦ Δαβὶδ εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ μᾶς δώσουν νὰ ἐννοήσωμεν ἀρκετὰ περὶ τῶν Ψαλμῶν καὶ τοῦ Συγγραφέως των, τοῦ Δαβὶδ, καθὼς καὶ περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ ψαλμοὶ ἐψάλλοντο. Ἰδοῦ:—«Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, ἐποίμεινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου· αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμωσαν ψαλτήριον. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον Αὐτοῦ, καὶ ἤρῃ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν ἐλαίῳ τῆς χρίσεως Αὐτοῦ». (Ψαλμὸς 150)

Οἱ ψαλμοί, ἑκατὸν πενήντην καὶ ἑν ὄλῳ, εἶναι ὁ «κατ' ἐξοχὴν ἐκπρόσωπος» τῆς θρησκευτικῆς λυρικῆς ποιήσεως τῶν Ἑβραίων. Ἀποτελοῦν θεόπνευστον συλλογὴν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, προσευχῶν, καὶ θρησκευτικῶν ἀσμάτων διὰ τῶν ὁποίων ἐκδηλώνονται τὰ διάφορα συναισθήματα προσδοκίας, χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεόν, τοῦ Ὁποίου ἐξαίρεται ἡ πανσοφία, ἡ παντοδυναμία καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν πατρικὸν ἀδιάλειπτον ἐνδιαφέρον ἐκφαινόμενον παντοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον «δόξη καὶ τιμὴν ἔστεφάνωσεν».

Ἰδιαίτερος τονίζεται εἰς τοὺς Ψαλμοὺς ἡ πεποιθὴσις ἐπὶ τὴν θείαν συναγωγὴν καὶ ἡ ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Ὅποιος «σώζει τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' Αὐτόν». Προσέτι ἀναπτύσσεται ἐν αὐτοῖς ἡ ἰδέα ὅτι τὰ πάντα λαμβάνουν τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὸ τέμα εἰς Αὐτὸν καὶ ὅτι Αὐτὸς κανονίζει καὶ συντηρεῖ τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Ρητῶς ἀναγράφεται ἐν τῷ 103ῳ Ψαλμῷ:—«Πάντα πρὸς Σε προσδοκῶσι». (ἐδάριον 27ον).

Ἐπὶ πλέον ὑπάρχουν ἀποσπάσματα εἰς τοὺς Ψαλμοὺς αὐτοὺς ἀναφερόμενα πασιφανῶς εἰς τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ψαλμοὶ 18 καὶ 30ός) καὶ εἰς τὴν δόξαν Αὐτοῦ. Ἐκ τῶν πολλῶν τοιούτων ψαλμῶν, περιορίζομαι νὰ ἀναφέρω μόνον τὸν 21ον ὅπου, μετὰξὺ ἄλλων, ἀναγράφονται καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ τὰ ὁποῖα μετεφέρθησαν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην. «Ὁ Θεὸς ὁ Θεός μου ἵνα τί με ἐγκατέλιπες» (21, 2). «Ἠλπισεν ἐπὶ Κύριον ρυσάσθω Αὐτόν, σωσάτω Αὐτόν» (11, 9). «Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον» (21, 18).

Φαίνεται ὅτι οἱ Θεόπνευστοι αὐτοὶ Ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ, οἱ θαυμασιῶς ὠραῖοι, ἐχρησιμοποιοῦντο ἀφρόνως ἐν ταῖς Ἰουδαϊκαῖς Συναγωγαῖς, μεταφρασθέντες ἀπὸ τοῦ Ἑβραϊ-

κοῦ κειμένου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν χάριν τῆς ἀνθούσης Ἑβραϊκῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας ἐννοούσης μόνον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Εἶναι ὡσαύτως γνωστὸν ὅτι χρῆσις αὐτῶν μεγίστη ἐγένετο ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Τοῦτο καταδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι πολὺ ἐνωρὶς καθιερώθησαν ἰδιαίτερα κείμενα καὶ συλλογαὶ περιέχουσαι μόνον τοὺς ψαλμοὺς διὰ νὰ εὐρίσκωνται εἰς πρόχειρον πάντα τε χρῆσιν.

Ὁ Δαβὶδ, ὁ γράψας τοὺς ψαλμοὺς τούτους καὶ ἀφήσας καὶ ἄλλας θρησκευτικὰς ποιήσεις ὥς εἶναι ὁ ἐπιτάφιος θρήνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Σαουλ, (Β' Βασιλ. 1, 19) ἦτο ἐξαιρετικὴ καλλιτεχνικὴ καρδιά, ὑπέροχος μουσικὸς κληθεὶς νὰ θεραπεύῃ διὰ τῆς μουσικῆς του τὴν μελαγχολίαν τοῦ βασιλέως Σαουλ καὶ ἐμπνευσμένος προφήτης ἐν τῇ ἱστορικῇ συνειδήσει τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἦτο γενναϊόδωρος, διακριθεὶς καὶ εἰς ἔργα εἰρηνικὰ βασιλεύσας 39 περίπου ἔτη παρὰ τὰς διαφόρους ἀντιδράσεις. Ἦτο ἕνας ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἀρχηγῶν λαῶν, ἐνῷ ἐξ ἄλλων ἦτο ὠραίος τὴν ὄψιν καὶ δυνατὸς σωματικῶς, μονομαχήσας ἐπιτυχῶς πρὸς τὸν Γολιάθ καὶ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς σφενδόνης κατανικήσας τὸν ὑπερήφανον ἐκείνον ἀλλόφυλον γίγαντα.

Ἐπιθυμῶ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῶν ἀγαπητῶν μου ἀναγνωστῶν μερικὰς τελείως ἀγνώστους πλὴν ἀρκετὰ χαρακτηριστικὰς γραμμαὶς τοῦ Λαμαρτίνου. Ἐν τῇ μελέτῃ του «Ἀνατολικά ταξείδια» σχετικῶς μὲ τὸ ὕψος τῶν Ψαλμῶν ὁ μέγας ἐκεῖνος Γάλλος εἶπε: «Διαβάσατε ἂν ἡμπορῇτε Ὁράτιον ἢ Πίνδαρον ἔπειτα ἀπὸ ἑνα Ψαλμόν! Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἡμποροῦσα πλέον». Εἶνε ἀληθές. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῶν Ψαλμῶν δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ εὕρῃ ἱκανοποιήσιν εἰς ἄλλας συγγραφάς.

Εἴτε δοξολογίαν ἐκφράζουν, εἴτε λύπην, εἴτε χαρὰν, εἴτε ταπεινώσιν, εἴτε ἐξύμωσιν, εἴτε θαθεῖαν μελέτην, εἴτε σοβαρὸν δογματισμόν, οἱ Ψαλμοὶ παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου στίχου των, εἶναι μεγαλειώδεις καὶ ὑπέροχοι καὶ πιστοὶ πρὸς τὰ πνευματικὰ καὶ θρησκευτικὰ ἰδιώδη τοῦ Ἰσραήλ. Κάθε συγκίνησις τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁποία εἶνε ἀγνή καὶ εὐγενὴς ἀνελύθη μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας καὶ ἐτέθη εἰς λέξεις ἐν τοῖς Ψαλμοῖς.

Σήμερον, εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὴν Ἀγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, δεικνύνουν, ἔξω τῆς Πύλης, τὸν περίφημον «Πύργον τοῦ Δαβὶδ» ὅπου ὑποτίθεται ὅτι παρῆμινεν ὁ Δαβὶδ ἡ συνέγραψεν ὅλους ἢ μέρος τῶν Ψαλμῶν του. Ἡ Ἱ. Παράδοσις ἐπιμόνως θέλει νὰ συνδέῃ τὸν μέγαν ἐκείνον Βασιλέα, Ποιητὴν, Μουσικόν, Προφήτην, μὲ τὸν Πύργον ἐκεῖνον. Ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς ἐκείνης θέσεως ἐξέρχονται νοερώς οἱ ὠραῖοι Ψαλμοὶ καὶ διαρκῶς σκορποῦν τὴν παρηγορίαν πρὸς τοὺς θεβαρυμένους πεζοπόρους τῆς ζωῆς αὐτῆς. Ὁ Δαβὶδ ἀνέταμα καὶ ἐμελέτησε θαυμασίως τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ αἱ παρατηρήσεις καὶ κρίσεις αὐτοῦ θὰ μένουν πάντοτε κλασσικαὶ πλέον.

Ὡ! πόσον θὰ ἡδύνατο ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος νὰ βοηθήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀναγινώσκων μερικὰ ἐδάφια καθημέραν ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ! Μέσα εἰς τὰς συμφορὰς τῆς ζωῆς ὅποσον θάρρος καὶ ψυχικὸν σθένος θὰ ἀπέκτα διὰ νὰ ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τόσας καὶ τόσας δυσκολίας τοῦ βίου! Ὁ Ψαλμωδὸς θὰ ἔδιδεν εἰς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον τὰς μεγαλυτέρας δυνάμεις. Ὅσοι διαβάζουν ἀπὸ αὐτὸν—καὶ διαβάζουν πολλοί, πλείστα— βλέπουν τὴν ζωὴν αὐτὴν μὲ βλέμμα διάφορον. Οἱ Ψαλμοὶ εἶνε τόσον διδασκτικοὶ καὶ τόσον εὐκόλοι πρὸς κατανόησιν.

Γ. Π.

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

DAPHNE, ALA. MARCH 2, 1939

Σεβασμιώτατον κ. 'Αθην. Καβάδαν

Νέαν 'Υόρκην.

Φίλτατέ μοι καὶ 'Αγαπητέ μοι Σεβαστέ 'Αθηναγόρα,

Διὰ τῆς παρουσίας μου ἐπιστολῆς σοὶ ποιῶ γνωστόν, ὅτι ἔχω εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν 'Ελληνικὴν 'Εφημερίδα «'Εθν. Κήρυξ» καὶ εἶδον τὸν ὑμέτερον λόγον ἐνώπιον τῶν 'Επιστημόνων, πού λέγεις: «Οἱ Παλῆοι Παπάδες κλπ. καὶ θέλουμε Παπάδες φρεσκοζυμωμένους κλπ.»

Σύγγνωθί μοι Σεβαστέ μοι ἂν σοὶ εἶπω τὴν γνώμην μου περὶ τῶν παλαιῶν 'Ιερέων τοῦ Κυρίου, χωρὶς βεβαίως νὰ μισῶ καὶ τοὺς τῆς Νέας Γενεᾶς.

Νομίζω οἱ παλαιοὶ 'Ιερεῖς ἔπραξαν τὸ καθήκον των ἐνώπιον τῆς Θρησκείας μας καὶ τοῦ Θεοῦ, διότι ἂν τὴν σήμερον ἔχοιμε 'Ελληνικὴν γλῶσσαν καὶ 'Εκκλησίαν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνδρικήν πίστιν καὶ αὐταπάρνησιν τῶν ἀπλῶν, ἀνδρείων καὶ εὐσεβῶν 'Ιερέων, οἵτινες ἐκράτησαν τὴν πίστιν, εὐσέβειαν καὶ γλῶσσαν ὑπεράνω τῆς ζωῆς των. Καὶ ἂν αὐτοὶ ἐπάληψαν μαζί με αὐτοὺς πρέπει νὰ ἐπάληψεν καὶ ἡ ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἐπειδὴ καὶ ὑμεῖς εἰσθε παλαῖος Κληρικὸς . . . »

ΑΝΤΩΝ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

'Αγαπητέ Κε Φαρμάκη,

Δὲν παραδέτω ὁλόκληρον τὴν ἐπιστολήν σας διότι εἶνε πολὺ μακρὰ· ἀλλὰ διὰ τὸ ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον γράφετε ἀρκεῖ ἡ πρότις αὐτὴ σελὶς τῆς ἐπιστολῆς σας. Ἀπαντῶν δὲ εἰς αὐτὴν σὰς συγκαίρω ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν τὴν ὁποίαν ἔχετε πρὸς τοὺς Κληρικοὺς μας, τοὺς ἀξιότους αὐτοὺς ἀγωνιστάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν εὐθύτητα μετὰ τὴν ὁποίαν φράφετε περὶ αὐτοῦ.

'Εκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ σᾶς παρατηρήσω εἶνε τὸ ὅτι ὅταν ἀνεγνώσατε εἰς τὸν «'Εθν. Κήρυκα» τὴν ἐν λόγῳ ἀνταπόκρισιν ἐκάματε δύο λάθη. Τὸ α' εἶνε ὅτι λέγετε πῶς εἶδατε τὸν λόγον μου, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησα ἐνώπιον τῶν ἐπιστημόνων· ἐνῷ πράγματι οὐτε τὸν εἶδατε οὐτε τὸν ἠκούσατε· ἀπλῶς καὶ μόνον ἀνεγνώσατε εἰς μίαν ἐφημερίδα τί ἔγραψεν ὁ ἐπιστέλλας τὴν ἀνταπόκρισιν ἐκ Φιλαδελφείας. Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζετε ὅτι οὐτε ἐγὼ οὐτε κανεὶς ἄλλος στὸν κόσμον ἔχει εὐθύνην δι' ὅσα γράφονται εἰς τὰς ἐφημερίδας. Τότε μόνον ἔχω εὐθύνην ὅταν δημοσιεύσω ἐγὼ κατὰ μετὰ τὴν ὑπογραφήν μου.

Τὸ β' λάθος σας εἶνε ὅτι ἐνῷ ἀνεγνώσατε ἐκείνην τὴν ἀνταπόκρισιν, δὲν ἀνεγνώσατε τὴν διάφωσιν ἢ ἐπανόρθωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε ἡ ἰδία ἐφημερίς τὴν 25ην Φεβρουαρίου. Μολονότι δὲ παραδέτω τὸ πλεῖστον τοῦ ἐπανορθωτικοῦ ἐκείνου ἄρθρου δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὅπως σεῖς ἀνέγνωσαν μόνον τὴν ἀνταπόκρισιν καὶ ὅχι τὴν διασάφησιν, σᾶς παρακαλῶ νὰ προσέξητε εἰς τὰς ἐξῆς φράσεις τὰς ὁποίας ἡ ἰδία ἐφημερίς μεταχειρίζεται.

«Εἰς τὴν ἀνταπόκρισιν ἐκείνην ἀνεγράφησαν ὠρισμέναι ἐκφράσεις περὶ «τῶν παλαιῶν ἱερέων ποὺ μπαγιαταίνουσι» αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐλέχθησαν ἀπὸ τὸν 'Επίσκοπον. Οὐτε ὁ 'Ιεράρχης εἶπε τοιοῦτό τι οὐτε ὁ γράψας τὴν ἀνταπόκρισιν εἶχε προθέσιν νὰ θίξῃ τοὺς παλαιότερους ἱερεῖς . . . »

Καὶ τώρα κ. Φαρμάκη, ἃς ἔλθωμεν εἰς τὸ ἱστορικὸν τοῦ ζητήματος.

Ὅταν ἀνέγνωσα τὴν ἀνταπόκρισιν ἐκείνην ὠρίσθη φανερά καὶ συνέταξα διαμαρτυρίαν ἵνα ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀλήθειαν· ἔστειλα δὲ αὐτὴν αὐθημερὸν εἰς τὸν «'Εθνικὸν Κήρυκα»· εἶνε δὲ ἡ ἐξῆς, διότι ἐκράτησα ἀντίγραφον.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚ. ΕΛΛ. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ,
POMFRET CENTER, CONN.

18 Φεβρουαρίου, 1939

Πρὸς

Τὴν 'Ερίτιμον 'Εφημερίδα «'Εθνικὸς Κήρυξ»

'Αξιότιμε Κύριε 'Αρχισυντάκτα:

Εἰς τὸ ἀπὸ 16ης τρέχοντος φύλλον τῆς ἀξιότιμου 'Εφημερίδος σας «'Εθνικὸς Κήρυξ» μετὰ κατάπληξιν παρετήρησα, ὅτι ὁ ἐκ Φιλαδελφείας εἰδησεογράφος σας, μετὰ ὑπογραφὴν «Νεοϋορκέζος ἐπισκέπτης», διέστρεψε φοβερὰ τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα εἰς τὸ Συμπόσιον τῶν 'Επιστημόνων Φιλαδελφείας, κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 5ης Φεβρουαρίου.

'Εμπιστευθεὶς πολὺ, καθὼς φαίνεται, εἰς τὴν μνήμην του, ἔγραψε, πῶς ἐγὼ εἶπον, ὅτι «οἱ παλῆοι παπάδες μπαγιαταίνουσι καὶ ὅτι θέλομεν τώρα φρεσκοζυμωμένους 'Ελληνοαμερικανοὺς γιὰ νὰ μᾶς καταλαβαίνουν καλλίτερα».

Αὐτὰ γράφει ὁ Νεοϋορκέζος ἐπισκέπτης. 'Εγὼ δὲ λέγω, ὅτι ἐὰν ὁ ἀγνωστός μου αὐτὸς εἰδησεογράφος δὲν τὰ ἔγραψεν ἀπὸ κακῆς προθέσεως, πρὸς δυσφήμισιν εἴτε ἐμοῦ εἴτε τοῦ ἱεροῦ μας ἐν 'Αμερικῇ Κλήρου, τότε ἀσφαλῶς ἄλλα ἀκούει καὶ ἄλλαι νοιώθει.

Ἀπὸ τὰ δέκα λεπτὰ, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀπησχόλησα τοὺς συνδαιτυμόνας εἰς τὸ δεῖπνον, τὰ πέντε τοῦλάχιστον λεπτά διέθεσα εἰς δημόσιον ἔπαινον τῶν παλαιότερων μας 'Ιερέων. Καὶ ἐτόνισα, ὅτι μολονότι δὲν ἦλθον οὗτοι ἐδῶ μετὰ εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν τόσων ἀναγκῶν μας, αἵτινες προκύπτουν σήμερον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικοφυλετικὴν μας σύνολον, ὅμως ἠγωνίσθησαν νικηφόρως εἰς τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐτάχθησαν. Καὶ ἐνῷ ὁ προορισμός των ἐδῶ ἦτο μόνον νὰ ἐξυπηρετήσουν ἐκκλησιαστικῶς τοὺς ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι (ὅλοι σχεδόν) ἐφαντάζοντο, ὅτι θὰ ἔμεναν μόνον 5-6 ἔτη, ὅμως κατ'ὀρθωσαν νὰ ἐξελιχθοῦν εἰς ποιμένας ἴσης ἀξίας τοῦ περισσοτέρου Κλήρου τῶν ἀλλοδόξων ἐν 'Αμερικῇ 'Εκκλησιῶν.

Προσέθεσα δὲ, ὅτι ἤδη φέρομεν 'Ιερεῖς ἐξ 'Ελλάδος, διότι ὀλιγοστεύουν συνεχῶς αἱ τάξεις τοῦ ἐδῶ Κλήρου μας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ νέα γενεὰ σκέπτεται καὶ αἰσθάνεται κατὰ πολὺ διάφορον τρόπον ἢ οἱ γεροντότεροι ὁμογενεῖς. 'Ιερεῖς δὲ οἱ ὁποῖοι θὰ ἤρχοντο ἐξ 'Ελλάδος μετὰ μίαν δεκαετίαν, δὲν θὰ εἶχον κανέν σημεῖον κοινῆς συνειδητοῦς μετὰ τῆς νέας γενεᾶς, ἡ ὁποία τότε ἀνδρωθεῖσα θὰ διοικῇ τὰς Κοινότητας.

'Εξ αὐτοῦ ἐτόνισα τὸν εὐεργετικώτατον προσρισμὸν τῆς ἐν POMFRET, CONN., Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

Δὲν παρέλειψα ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι τὸ μέχρι τινὸς ἐπικρατήσαν σύστημα ἀνεξελέγκτου διοικήσεως τῶν Κοινοτήτων ὑπὸ Διοικητικῶν Συμβουλίων, τὰ ὁποῖα νομίζουν, ὅτι ἐκάστη Κοινότης ἀποτελεῖ χωριστὸν ἑλλη-

νορθόδοξον κράτος ἐν Ἀμερικῇ, πρέπει νὰ λησμονηθῇ καθ' ὁλοκληρίαν, διότι θὰ ἐδημιούργει κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς Ἱερεῖς τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιοῦσιν καρποφόρως τὰ ἐκ τῆς φοιτήσεως καὶ τῶν σπουδῶν τῶν λαμβανόμενα ἐφόδια.

Αὐτὰ εἶπα, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἐκ Νέας Ὑόρκης ἐπισκέπτης εὐρίσκετο ἴσως μόνον σωματικῶς ἐν Φιλαδελφείᾳ, νοερῶς δὲ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ὠμίλησα καὶ ἔγραψα μετ' ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸ συνολικὸν ἔργον τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Κλήρου μας, ἐξαιρέσει θέβαια ἐνὸς μικροῦ ποσοστοῦ ἐξ αὐτοῦ, μεμονωμένων Ἱερέων, οἱ ὅποιοι ἀκόμη δὲν εὐρήκαν τὸν δρόμον τῆς ἐπιτυχοῦς ὑπηρεσίας, δὲν θὰ ἡνοχλούμην διόλου διὰ τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ εἰδησεογράφου. Μὲ ἠνάγκασεν ὁμως εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτὴν τὸ ὅτι τὴν φράσιν «οἱ παλαιοὶ παπάδες μπαγιατίζουν» τὴν ἔθεσεν ἐντὸς εἰσαγωγικῶν ὡς νὰ ἤθελε νὰ μὴ μείνῃ καμμία ἀμφιβολία ὅτι εἶναι αὐτολεξεῖ ἰδική μου.

Πιστεύων δέ, Κύριε Ἀρχισυντάκτα, ὅτι κατανοεῖτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἀληθείας, διαστραφείσης εἰς σημεῖον ὅχι μικρὸν ἀπέχοντος τοῦ λιθέλλου, διατελῶ

Μετ' ἀπείρων εὐχῶν καὶ ἀγάπης πολλῆς
† Ὁ Βοστώνης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ἄλλ' ἡ Σύνταξις τῆς Ἐφημερίδος γνωρίζουσα ὅτι ὁ ἀποστείλας τὴν ἀνταπόκρισιν ἔγραψε τὴν φράσιν ἐκείνην μὲ διάφορον καθ' ὁλοκληρίαν νόημα καὶ ὅτι ἐγὼ μετεχειρίσθην εἰς τὴν ὥς ἂν ἐπιστολὴν μου δρμεῖαν κατ' αὐτοῦ γλῶσσαν καὶ ἠδίκουν αὐτόν, ἀντὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν ἐπιστολὴν μου, προὔτιμῃσε νὰ κάμῃ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ τὴν ἐπανόρθωσιν τὴν ὁποίαν ἀνέφερον ἀνωτέρω καὶ εἶνε ἡ ἐξῆς:

Η ΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ Η ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ

ΑΦΟΣΙΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἀνεγράψαμεν ἤδη, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐπιστημόνων τῆς Φιλαδελφείας ἐγένετο ἐκεῖ μίᾳ ἀλησμόνητος πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ κίνησις . . .

Εἰς τὴν ἀνταπόκρισιν ἐκείνην ἀνεγράψαν ὠρισμέναι ἐκφράσεις περὶ «τῶν παλαιῶν ἱερέων ποὺ μπαγιατίζουν», αἱ ὁποῖαι ἐφάνοντο ὡς ἂν νὰ ἐλέχθησαν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον. Οὕτε ὁ Ἱεράρχης εἰπε τοιοῦτόν τι, ἀλλ' οὕτε ὁ γράψας τὴν ἀνταπόκρισιν εἶχε πρόθεσιν νὰ θίγῃ τοὺς παλαιοτέρους ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι ἠγωνίσθησαν μὲ αὐταπάρνησιν τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς συγκρατήσεως καὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Σημειωτέον δὲ τοῦτο μὲ πλήρη βεβαιότητα, διότι ὁ ἐπιστείλας τὴν ἀνταπόκρισιν εἶναι ἀνώτερος διανοούμενος, ἀγνὸς τὰ αἰσθήματα καὶ φωτεινὸς τὴν σκέψιν, τοῦ ὁποίου εἶναι πασίγνωστος καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἐφημεριακὸν κλῆρον, πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Βοστώνης καὶ πρὸς τὴν Θεολογί-

κὴν σχολήν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ὡς Κιβωτὸν φυλετικῆς σωτηρίας. Ὁ ἐκλεκτὸς αὐτὸς συνεργάτης μας—ὡς μᾶς ἐξηγεῖ διὰ νεωτέρας ἐπιστολῆς του—ὑπὸ τὴν φράσιν: «παλαιοὶ ἱερεῖς ποὺ μπαγιατίζουν», ἐννοεῖ ὅτι οἱ παλαιοτέροι γηράσκουν καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργήσωμεν στελέχη ἐκ τῆς νέας μας γενεᾶς διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα, σύμφωνα μάλιστα μὲ τὴν μετὰβαλλομένην ψυχολογίαν τῶν παιδιδῶν μας, τὰ ὁποῖα θὰ κληθοῦν αὐριοῦν νὰ συνεχίσουν ἐν τῇ διευθύνσει τῶν κοινῶν τὸν ἀγῶνα τῶν πρωτοπόρων.

Τὴν διασάφισιν αὐτὴν τὴν κάμνομεν διὰ νὰ μὴ μείνῃ καμμία ἀπολύτως παρεξήγησις ὡς πρὸς τὰς ἀγνάς προθέσεις τοῦ ἐπιστείλαντος τὴν ὠραίαν ἀνταπόκρισιν διανοουμένου ὁμογενοῦς, ὅστις τρέφει, ἐπαναλαμβάνομεν, ἀπεριόριστον σεβασμὸν διὰ τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγει ἡ Ἱεραρχία μας καὶ γενικῶς ὁ Ἑλληνικὸς Κλήρος ἐν Ἀμερικῇ. Διὰ τὸν Ἐπίσκοπον Βοστώνης μόνον ἐγκώμια εἶχε νὰ τονίσῃ, ὅτι «ἡχημαλῶτισε τὸ ἄκροατήριόν του μὲ τὴν γοητείαν καὶ τὴν ὠραιοπρέπειαν τῶν ἐπιχειρημάτων του».

Ὅλον αὐτὸ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἔγραψεν ὁ «Ἐθνικὸς Κήρυξ» εἰς ἀπάντησιν τῆς διαμαρτυρίας μου κ. Φαρμάκη καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν τὸ ἀνεγνώσατε.

Κατόπιν τῆς διασαφήσεως ταύτης ἐγὼ ἐθεώρησα περιττὸν νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐπιστολῆς μου, διότι πράγματι ἐπέστην ὅτι οὐδεμίᾳ κακῇ προθέσει ἐκ μέρους τοῦ εἰδησεογράφου ὑπῆρχε, ἀλλ' ἀπλῶς ἀκατάλληλος ἔκφρασις πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν γερόντων ἱερέων οἵτινες σὺν τῷ χρόνῳ ἀπομακρύνονται τῆς ὑπηρεσίας. Ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ σεῖς, ἀφ' οὗ ἀναγνώσητε ὅλα ταῦτα, θὰ παραδεχθῆτε ὅτι ἐγὼ μὲν ἠδίκησα τὸν εἰδησεογράφον ἐκ Φιλαδελφείας σεῖς δὲ ἠδίκησατε ἐμένα, ἀφοῦ μὲ κατεστήσατε ὑπεύθυνον δι' ὅσα γράφονται περὶ ἐμοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ δὲν ἐλάβετε ὑπ' ὄψιν τὰς δεκάδας ἄρθρων καὶ ὁμιλίας τὰ ὁποῖα ἔχω δημοσιεύσει εἰς ἔπαινον εἰλικρινῆ τῶν συναγωνιστῶν μας ἱερέων παλαιότερων ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σὰς ἐφιστῶ τὴν προσοχήν σας καὶ εἰς τὰ ἐξῆς: Μερικοὶ ἀνταποκριταὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑκκλησίαν ἢ πρὸς τὸ ἄτομόν μου, ὅταν περιγράφουν Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν μου, ἀναφέρουν καὶ μερικά νοήματα τοῦ κηρύγματός μου. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐπιτυγχάνουν εἰς τὸ νὰ ἀποδώσουν τὰ νοήματά μου, ἄλλοι ὁμως δὲν τὸ κατορθώνουν. Κάποτε δὲ θρησκευτικαὶ ἀλήθειαι, αἵτινες συνήθως ἔχουν δογματικὸν χαρακτήρα, ἀναγράφονται εἰς τὴν ἀνταπόκρισιν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε κατ' οὐδένα λόγον ἐγὼ θὰ τὰς υἱοθέτουν. Ἐννοεῖτε ὁμως ὅτι ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶ ὑπεύθυνος δι' αὐτὰ: οὐδὲ εἶνε δυνατόν νὰ δημοσιεύω συχνῶς ἐπανορθώσεις τῶν ἀνταποκρισέων τούτων, διότι οὔτε καιρὸν διαθέσιμον ἔχω οὔτε εἶνε καὶ εὐχάριστον εἰς ἐκείνους τοὺς ἀναγνώστας τῶν ἐφημερίδων, οἵτινες δὲν φιλολογοῦν εἰς ἀνταποκρίσεις νὰ εὐρίσκουν ψεκτὰς ἐκφράσεις.

Μετὰ πολλῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης

† Ὁ Βοστώνης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Θεολ. Σχολὴ Pomfret

Μαρτίου 14, 1939.

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΕΙΣ τὸν γλυκύτατον συνηχισμὸν τῶν κωδῶνων ποὺ ἀκούεται κατὰ τὰς Ἁγίας αὐτὰς Ἡμέρας καὶ Ὡρας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀφήσωμεν τοὺς παλμοὺς τῶν καρδιῶν μας νὰ ἀπαντήσουν ἀγνοί καὶ θερμοί, ὅπως ἀπήντησαν ἄλλοτε καὶ αἱ καρδίαι τῶν πρώτων ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ. Εἶνε καιρὸς νὰ συμβάλωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν μεγάλην ἀναγέννησιν ποὺ ἐπιτελεῖται τόσον παραδόξως καὶ μυστηριωδῶς. Θὰ θελήσωμεν νὰ ἀφήσωμεν θολωμένον τὸν νοῦν μας καὶ σκιερὰ τὰ σώματά μας; θὰ ἀφήσωμεν παγωμένας τὰς καρδίας μας καὶ ψυχράς; ἢ θὰ ἀνανήψωμεν ἐπὶ τέλους, ἀναπτύσσοντες νέας δυνάμεις; Ἀπὸ τὸ σκυθρωπὸν ἀλλὰ γλυκὺ πρόσωπον τοῦ Ἰαζωραίου, τοῦ ὁδηγουμένου πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, ἐκπηδᾷ τὸ Φῶς, ἡ Ἐλπίς, ἡ Χαρά, ἡ Ἀγάπη. Εἶνε ἡ πηγὴ τῶν γλυκυτέρων ἐλπίδων διὰ τὸ μέλλον μας. Θὰ ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὰ σεπτὰ πάθη τοῦ Κυρίου ἢ θὰ μείνωμεν καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἀπαθεῖς καὶ ἀδιάφοροι; Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέστη καὶ μετ' Αὐτοῦ θέλει νὰ συναναστήσῃ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸν τάφον τῆς σημερινῆς ἁμαρτίας. Δίδεται εἰς τὸν ὑπὸ τὸ θάρος τῆς ἁμαρτίας κατακείμενον ἄνθρωπον ἡ καλυτέρα εὐκαιρία. Τὸ Ἅγιον Πάσχα εἶνε ἡ Ἑορτὴ τῆς Ἀπολυτρώσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν τῶν. Χριστὸς Ἀνέστη.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΚΑΙ οἱ πλέον ἀπαισιόδοξοι καὶ μεμψίμοιροι θὰ χαροῦν ἀσφαλῶς, βλέποντες τὰ τέκνα τῆς νέας γενεᾶς νὰ λαμβάνουν μέρος ἐνεργὸν εἰς πολλὰς ἐκ τῶν Κοινοτήτων μας. Ἡ ἐμφάνισις τῶν μᾶς κάμνει νὰ ἐνισχυώμεθα περισσότερο εἰς τὴν γνώμην ὅτι ἡ ὁμογένεια ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ χώρᾳ θὰ διατηρηθῇ ἐπ' ἀπειρον. Διότι ἐὰν φροντίσωμεν τώρα συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς καὶ ὄχι ἀσκόπως καὶ ἄνευ προγράμματος νὰ παρακολουθῶμεν τὴν ὁμογενὴ νεολαίαν, θὰ ἐξακολουθῇ αὕτη νὰ ζῇ ἐντὸς τοῦ ὠραίου πλαισίου τοῦ ὁποῖον θὰ τῇ δώσωμεν. Καὶ εἶνε καθήκον ὅλων μας, τὸ πλάσιον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐτοιμάζει ἡ ἐνταῦθα ἐξόχως σεβαστὴ μας Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, νὰ φροντίσωμεν πάσῃ θυσίᾳ ὅπως διαιωισθῇ. Ἡ ζωτικότητα τῆς νεολαίας μας εἶνε μεγάλη, ἀσχέτως τοῦ τί θὰ εἴπουν μερικοί. Ἐχομεν

καλὸν ἔμψυχον ὕλικόν—ἄς ἐπιτραπῇ ἡ ἔκφρασις—καὶ τὸ ἐγγὺς μέλλον θὰ δείξῃ ὅτι γύρω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας ἐντὸς τοῦ πλαισίου, τοῦ ὑπ' Αὐτῆς χαρασσομένου, ἡ νεότης μας θὰ ἐπιτελέσῃ ἔργα ὠραία, ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ τιμήσουν ὅλην τὴν ὁμογένειαν. Διατί ὄχι;

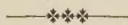
ΕΧΕΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ εἶναι μὲν θρησκευτικὸς ὀργανισμὸς, ἀλλ' ἔχει καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας πρὸς κάλυψιν τῶν ὁποίων ἔχουν ἱερώτατον καθήκον νὰ συντρέχουν οἱ πιστοί. Ἰδιαίτατα κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὀφείλομεν νὰ ἐνισχύωμεν, πάσῃ θυσίᾳ, τὰς ἐνορίας μας, ἐὰν θέλωμεν νὰ δύνανται αὐταὶ νὰ φέρουν εἰς αἴσιον πέρας τὴν ὄντως μεγάλην ἀποστολὴν τῶν. Ἐὰν ρίψωμεν θλέμμα εἰς τὰς περίξ ξένας Ἐκκλησίας καὶ Ὁργανώσεις θὰ ἴδωμεν μὲ πόσον ἐνδιαφέρον προσφέρουν ἀδρότητα διὰ τοὺς θρησκευτικοὺς θεσμοὺς τῶν. Καὶ συνεισφέρουν σὺ σ τ η μ α τ ι κ ῶ ς κ α ι ὅ λ ο ι. Δὲν γίνεται δηλαδή ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει παρ' ἡμῖν: νὰ ὑποβάλλωνται τοῦτέστιν εἰς θυσίας οἰκονομικὰς ὠρισμένοι καὶ οἱ ἴδιοι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Αἱ Κοινότητες, οἱ Ναοὶ καὶ τὰ Σχολεῖα ἔχουν μεγίστας πάντοτε ἀνάγκας καὶ οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ κάμνουν ὅ,τι δυνατόν διὰ τὴν εὐπρεπὴ διατήρησιν τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τῶν Σχολείων μας. Δὲν ἀμφισβάζομεν ὅτι οἱ ὁμογενεῖς μας καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ κάμουν τὸ καθήκον τῶν μετὰ τῆς μεγαλυτέρας προθυμίας. Πρὸ παντὸς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἄς δείξουν ὅτι ἐμφοροῦνται ἀπὸ αἰσθήματα ὠραία καὶ Χριστιανικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ἀληθινὴν καὶ αἰωνίαν μητέρα τῶν.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ζωὴ εἶνε ἐξαιρετικῶς πολὺπλοκος. Καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ στηριχθῇ ἡ κλονισθεῖσα καὶ κλονιζομένη οἰκογενειακὴ ζωὴ. Διὰ νὰ διεγερθῇ δὲ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου ἡ εὐχαρίστησις πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν ἀπλότητα τῆς ζωῆς μίαν ἔκφρασιν τῆς ὁποίας ἀσφαλῶς εἶνε καὶ τὸ χαμόγελο. Ἄς μάθωμεν νὰ ὑποδεχώμεθα τὰ πάντα καὶ τὴν συμφορὰν ἀκόμη, μὲ τὸ εὐγενὲς μειδίαμα. Οἱ ἐκνευρισμοὶ καὶ ἡ κατῆφεια κάμνουν δυστυχισμένον καὶ κακόμοιρον τὸν ἄνθρωπον. Ἡ φύσις τριγύρω μας, πρὸ παντὸς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς γλυκυτάτης Ἀνοιξέως, εἶναι τόσον πρόσχαρις, τόσον ὠραία, τόσον φιλική, τόσον γελαστή. Ἄς πάρωμεν παράδειγμα ἀπὸ αὐτὴν. Τὸ χαμόγελο βοηθεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, μικροὺς καὶ μεγάλους, διὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν καλὺτερον τὰ τόσα προβλήματα τοῦ θείου, καὶ εἶνε, ἐξ ἄλλου, δεῖγμα πολιτισμοῦ καὶ ἐσωτερικῆς εὐγενείας. Εἶνε ἀκτίς ἡλίου μέσα εἰς οὐρανὸν συννεφιασμένον. Ἄς προσπαθῶμεν νὰ χαμογελῶμεν καὶ θὰ ἀντιληφθῶμεν ἁμέσως πόσον εὐκολωτέρα θὰ εἶνε ἡ ζωὴ μας.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Καὶ διαγενομένου τοῦ Σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσι τὸν Ἰησοῦν.

Καὶ λίαν πρωΐ τῆς μιᾶς Σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.

Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.

Ἄλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.» (Μάρκος 16, 1-8).

ΕΝΑΣ ΠΟΛΥ ΣΟΒΑΡΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΕΝΤΑΥΘΑ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Α'.

Καὶ πρῶτον ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ κατὰ συνέπειαν Ἐκκλησιαστικο-νομικῆς ἀπόψεως:

Ἡ ὁ Γάμος ἀναγνωρίζεται ὡς ὅλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ἐν τῶν Ἑπτὰ Μυστηρίων, ἐκτὸς τῆς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία μὲ ὅλα σχεδὸν τὰ λοιπὰ Μυστήρια, τὸν θεωρεῖ «Ἱερὰν Τελετὴν». Ὡς μυστήριον, ὡς μυστικὴ δηλονότι ἔννοια, ὡς εἶναι καὶ ἡ ἐνυπάρχουσα μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστοῦ, ρητῶς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολήν: «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶ». (Ἐφεσ. Ε' 32). Ὡς γνωστόν, ὅλα τὰ Μυστήρια διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, μᾶς καθαρῶς καὶ μᾶς καθιστᾷ καλοὺς χριστιανοὺς ἀξιῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι ἴσα πρὸς ἄλληλα ὡς τοιαῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς ἡμᾶς μεταβίβασιν τῆς θείας χάριτος καὶ εὐλογίας. Ὅπως δὲ ἡ παράβασις ἢ ἡ μὴ ἀναγνώρισις τοῦ σκοποῦ οἰκουμένης τῶν ἑπτὰ μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μᾶς εἶνε ἐφάμαρτος καὶ ἐπομένως θρησκευτικῶς κολάσιμος, οὕτως ἡ μὴ τελεία ἀναγνώρισις τοῦ σκοποῦ τοῦ γάμου εἶνε ἐξ ἴσου ἐφάμαρτος καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τιμωρήσιμος.

Ἄς ἴδωμεν τώρα ποῖος εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου.

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου εἶνε:

1ον.—Ἡ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀγάπη, παρομοία μὲ τὴν ὅποιαν ἔδειξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὅποιαν «εἶνα ἁγίασι καὶ παραστήσῃ ἑνδοξον μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ρυτίδα, ἑαυτὸν παρέδωκεν» Ἐφ. Ε' 25.

2ον.—Ἡ ἐπὶ τῆς ἀγάπης ταύτης στηριζομένη πραγματικῶς τοῦ ἡθικοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀπολαύσεως τῆς χάριτος τοῦ μυστηρίου τούτου. Ἐφεσ. στ' 4.

3ον.—Ἡ διὰ τοῦ μυστηρίου τούτου διαιωνίσις τοῦ ἀνθρώπου γένους. Γεν. α' 28.

4ον.—Ἡ κατὰ Θεὸν καὶ Ὁρθόδοξον χριστιανικὴν ἀντίληψιν ἀνατροφή καὶ διαπαιδαγώγησις τῶν τέκνων. Ἐφεσ. στ' 4.

Ὡς βλέπομεν ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Θεοπνευστῶν Βιβλίων, εἶνε πολλαπλῶς. Καὶ τῶν μὲν πρῶτων τριῶν μερῶν ἡ ἐπίτευξις εἶναι κατορθωτὴ καὶ διὰ τῆς συζεύξεως ἑτεροδρησῶν καὶ ἑτεροειδῶν.

Πλὴν διὰ τὴν ἐπιτευχθῆναι τὸ τέταρτον μέρος τοῦ σκοποῦ τοῦ γάμου, στηριζομένου εἰς τὴν Θεϊαν Διάταξιν καὶ τὸν Νόμον τῆς Καίνης Διαθήκης, τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, δηλαδὴ ἡ κατ' Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴ ἀντίληψιν διαπαιδαγώγησις τῶν τέκνων, κατ' ἀνάγκην οἱ συζευγνύμενοι πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν ἀνάγκην. Διότι ὅμως, ἂν δηλαδὴ ὁ Γάμος εἶνε μικτός, θὰ λείπῃ ἡ ἐνότης τῶν θρησκευτικῶν φρονημάτων, ἀπαραιτήτου στοιχείου διὰ τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῆς οἰκογενείας, ἑκατέρου τῶν συζύγων ἀξιούντος νὰ ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ θρησκείᾳ.

Εἰς ὅσας περιστάσεις ὁ ἴδιος Ἀπόστολος παραγγέλλει ἐν τῇ Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ του οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴ νυμφεύονται ἀπίστους «Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστους» Β' Κορ. στ' 14, λέγει ἐπὶ λέξει.

Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῶν ἀρχικῶν τούτων διατάξεων

τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅλοι οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες καὶ ἡ Ἀρχαία Ἐκκλησία ἐν γένει ἀπαγορεύουν τοὺς μετὰ τῶν ἀπίστων, δηλαδὴ τοὺς μικτοὺς γάμους ὡς βεβήλους. Ὅταν δὲ βραδύτερον τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος εἶχεν ἐκχριστιανισθῇ, ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς Πολιτείας ρητῶς ἀπηγόρευσε τοὺς μικτοὺς γάμους ἐπὶ ποινῇ μάλιστα χωρισμοῦ αὐτῶν διὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου (Καν. 14), καὶ τῆς ἐν Τρούλλῳ (Καν. 72. Ζωναρὰ Σύνταγμα Β' 472). Ὁ Μῆγας Κωνσταντῖνος μάλιστα ἀπηγόρευσε ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὸν γάμον Χριστιανῶν μετὰ Ἰουδαίων. Τὴν νομοθεσίαν δὲ ταύτην υἱοθέτησαν καὶ οἱ μετ' αὐτὸν Αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου καταχωρήσαντες αὐτὴν καὶ εἰς τὸν Ἰουστινιανέιον Κώδικα καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ Βασιλικά. (Σύνταγμα. Α, 271 στ', 175).

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἱερῶν Κανόνων, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, οἱ Κανονολόγοι διαρρήθην ἀποφαίνονται ὅτι οἱ μικτοὶ γάμοι εἶναι παράνομοι καὶ ἄκυροι καὶ ὄχι μόνον ἀπαγορεύονται ἀλλὰ καὶ διαλύονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιτιμῶνται» δηλαδὴ τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας οἱ τοὺς τοιοῦτους γάμους συνάπτοντες.

Ἀργότερον τὸ Νεώτερον Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ ὅλαι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἠκολούθησαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖον, σὺν στοργικῇ μητέρα ἡγαγίσθη κάπως «κ α τ' ο ι κ ο ν ο μ ι α ν», διὰ τὴν μὴ ἀποξενώσῃ τελείως τὰ τυχόν παραστρατοῦντα παιδιά του, νὰ δεχθῇ τοὺς μικτοὺς χριστιανικοὺς μόνον γάμους ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅμως ὅρον, νὰ εὐλογῶνται ὑπὸ Ὁρθοδόξου Ἱερέως, τὰ δὲ τέκνα νὰ βαπτίζονται καὶ νὰ ἀνατρέφονται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Οὐδέποτε ὅμως ἀνεγνώρισε τοὺς μετὰ μὴ χριστιανῶν γάμους.

Καὶ ἡ μὲν Μεγάλη ἡμῶν τοῦ Χριστοῦ Μητέρα Ἐκκλησία συγχωρεῖ, μόνον κατὰ τὸν ἄνω τρόπον, δι' εὐνοήτους λόγους τοὺς παρεκτρεπομένους, ἐν τούτοις ὅμως οὔτοι, δὲν παύουν νὰ εἶναι παραβάται τῶν ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνδικῶν Κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων.

Καὶ εἰς μὲν τὰς Ἑλληνικὰς χώρας, ἐπεδείχθη ἡ μετριοπαθία αὕτη μέχρι τινὸς δικαιολογημένη, διότι ὁ κίνδυνος τῆς ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπομακρύνσεως τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκογενείας εἶνε πάντοτε ἐλάχιστος, ἕνεκα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοδόξου περιβάλλοντος. Εἰς τὴν χώραν ὅμως ταύτην, ὅπου ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εἶνε τόσον μεγάλῃ καὶ συνθλιπτικῇ, τοιαύτη μετριοπαθία δὲν συμφέρει οὔτε ἀπὸ θρησκευτικῆς οὔτε καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως. Διότι ἐὰν εἰς πολλὰς γνησίας Ἑλληνικὰς Ὁρθοδόξους οἰκογενείας μὲ ὅλας τὰς πολλὰς καὶ ἀκαταβλήτους προσπάθειας τῶν γονέων διὰ τὴν Ἑθνικο-θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων, τὰ ἀποτελέσματα χωλαίνουν, ὡς πολλάκις γινόμεθα μάρτυρες περιπτώσεων τοιούτων, πῶς θὰ κατάρθωνε ποτὲ ὁ μικτὸς γάμος νὰ ἐπιτύχῃ;

Ἀκόμη καὶ ἐὰν ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὸ ἐκ τῆς μὴ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς γάμου κοινωνίαν μετ' ὀρθοδόξου ἐρχόμενον μέλος, Καθολικὸς ἢ Προτεστάντης, στέφεται ὑπὸ Ὁρθοδόξου Ἱερέως καὶ ὑπόσχεται τὴν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀνατροφὴν τῶν παιδιῶν ἢ καὶ βαπτίζεσθαι ἀκόμη ἐν αὐτῇ, πάλιν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Ἑλληνοορθοδόξου ἀνατροφῆς τῆς οἰκογενείας θὰ εἶνε ἀμφίβολον καὶ ἀποκαρδιωτικὸν τὰς περισσοτέρας φορὰς. Διότι ὑπάρχουν καὶ μερικά παραδείγματα τραγικά, ὅπου καὶ ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληὴν ἢ Ἑλληνίς, παρὰ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, ἀπεμακρύνθησαν τελείως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς

Ἑλληνικῆς ἐπικοινωνίας, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν μηνῶν τοῦ μέλους.

Περὶ δὲ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, καθ' ἃς τὸ συζευγνόμενον μέλος, ἀγόρι ἢ κορίτσι, ἐκ τῶν προτέρων, πρὸ τοῦ γάμου ἀκόμη, ἀποσπᾶται τοῦ Ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος ἢ τῆς θαλασσῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας του, γινόμενον θῦμα τοῦ ἑτεροδόξου ἐτέρου ἡμίσεος του παρ' ὅλας ἴσως τὰς ἐπεμβάσεις τῆς οἰκογενείας του, δὲν ἀρμόζει παρὰ οἷκτος διὰ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ἔστω καὶ ἂν προέβη τοῦτο καὶ εἰς δευτέραν ὁρθόδοξον στέψιν «γὰ τὸ χατήρι» τῶν γονέων του.

Ἄλλ' ἃς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένου χείρονος κακοῦ ὑποχωρεῖ «κατ' οἰκονομίαν» ὑπὸ τοὺς προλεχθέντας ὁρους, τῆς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, καὶ ἃς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ μητέρα εἶνε ξένη. Πῶς θὰ ἠδύνατο ἀρὰ γε ἐδῶ, χωρὶς τὸ Ἑλληνικὸν πρὸς ἀφομοίωσιν περιβάλλον, χωρὶς τὸ Ἑλληνορθόδοξον Σχολεῖον, ἡ ξένη μητέρα νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ παιδί της κατὰ τὸ ὅποιον δὲν πιστεύει κατὰ βάθος ἡ ἰδίᾳ; Ἀλλὰ θὰ πῆτε, ἔδωκεν ὑπόσχασιν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅτι θὰ ἀνατρέψῃ τὰ τέκνα τῆς Ἑλληνορθοδόξου. Ἀλλὰ πῶς μπορεῖ νὰ τὸ κατορθώσῃ ἀφοῦ οὔτε ἔχει οὔτε αἰσθάνεται αὐτὸ τὸ κατὰ τὴν ψυχὴν τὸν Ἑλληνορθόδοξον; Πῶς μπορεῖ νὰ δώσῃ καλεῖς κατὰ τὸν δὲν ἔχει; Φυσικὰ ἔχομεν εὐτυχῶς καὶ μερικὰς ἐξαιρέσεις. Ἄλλ' ἡ ἐξαιρέσις βέβαια δὲν ἀποτελεῖ τὸν κανόνα. Ἐπομένως, κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν τὰ παιδιὰ μὲ ξένην ἑτεροδόξον μητέρα μπορεῖ νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀπολεσθέντα ὁριστικῶς ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐβαπτίσθησαν εἰς αὐτήν.

Ἄν δὲ σύμφωνα μὲ τ' ἀνωτέρω ἢ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ συγκρατήσις τῆς τοιαύτης οἰκογενείας εἶναι ἀμφίβολος μήπως τὰχα εἶνε ἐξηρατισμένη ἢ μεταλαμπάδευσις τῶν Ἑλληνικῶν ἰδεωδῶν; Ἄπαγε.

Β'.

Ἡ ἀρνητικὴ ἀπάντησις αὕτη γίνεται πολὺ περισσότερον εὐνόητος ἐκ τῶν προτέρων, ὅταν εἰς τὴν προηγουμένην ἐπιχειρηματολογίαν προσθέσωμεν τὴν ἔλλειψιν Ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος, τὴν ἔλλειψιν ἀνωτέρων Ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἑλληνικῆς ἐν γένει πνευματικῆς κινήσεως.

Ἄφοῦ εἰς τὴν γνησίαν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν πάντες σχεδὸν φρονοῦμεν ὅτι διὰ τῆς Ἐκκλησίας κυρίως θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὴν συγκρατήσωμεν εἰς τὰ Ἑλληνικά της ἰδεώδη, φανταζόμεθα τί θὰ κατώρθωνέ τις χωρὶς ταύτην διὰ τὴν ἐκ μικτοῦ γάμου οἰκογένειαν.

Διότι τὸ νὰ ἀναπτυχθοῦν ἔξω, τὰ παιδιὰ εἰς τὰ ὑπάρχοντα πρὸς τὸ παρὸν κατώτερα ἀπογευματινὰ σχολεῖα, ὅπου μανθάνουν κάπως νὰ διαβάσουν ἢ καὶ τὸ νὰ ἀποστηθίσουν μερικὰ ποιηματάκια, μολονότι πολὺ χρήσιμα βέβαια, ἐν τούτοις δὲν ἀποτελοῦν τὸ ἀπαντὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς.

Ἀπαιτοῦνται πολλὰ ἄλλα προϋποθέσεις, τινὰς τῶν ὁποίων ἀνεφέραμεν ἐν τοῖς προηγουμένοις καὶ πολλὰ ἄλλα τῶν ὁποίων στερούμεθα.

Ἐπομένως καὶ ἀπὸ Ἑθνικῆς ἀπόψεως οἱ μικτοὶ γάμοι εἶνε πολὺ περισσότερον ἀσύμφοροι, ὥς ἄγοντες ταχύτερον εἰς τὴν ἀποξένωσιν πρὸς τὸ ὑπάρχον περιβάλλον.

Γ'.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκογενειακὴν ἄποψιν, ἂν δηλαδὴ συμφέρῃ ἢ συντελῇ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ἡρεμίαν καὶ εὐτυχίαν μικτὸς γάμος, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ ἄλλα δεδομένα. Τὸ λαϊκὸν «παποῦτσι ἀπὸ τὸν τόπο σου καὶ ἄς

εἶνε μπαλωμένο» ἐκφράζει τὴ μεγάλη φιλοσοφία τοῦ λαοῦ, ποὺ ἔχει στηριχθῇ ἴσως στὴν πείραν.

Ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμός, ποὺ ἀποτελοῦν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα τῆς ἁρμονικῆς καὶ εὐτυχῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, μπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ πολὺ εὐκολώτερον ὅταν αἱ διάφοροι τῆς ζωῆς ἀντιλήψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ὡς τὸ θρησκευτικόν, τὸ ἐθνικόν, τὸ οἰκογενειακόν, τὰ ἡθικὰ καὶ ἔθιμα περὶ τῶν ἀπολαύσεων τῆς ζωῆς εἶναι κοινά, δηλαδή ἂν ἑκάτερος συζευγνόμενος εἶναι «παποῦτσι τοῦ ἰδίου τόπου», παρὰ ὅταν εἶναι ἑτεροεθνεῖς. Ἀπαιτεῖται κυριολεκτικῶς αὐτοθυσία τοῦ ἐνὸς εἰς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἄλλου διὰ τὴν ἁρμονικὴν συμβίωσιν. Ποῖος ὅμως θὰ εἶναι τὸ θῦμα καὶ ποῖος ὁ θύτης; Ἰδοὺ ὁ κόμπος. Ἄν τοῦτο διασαφηνισθῇ εὐκόλα ἢ ἂν καὶ οἱ δύο συμπέσῃ νὰ συμφωνήσουν — πράγμα κάπως δύσκολον — νὰ εἶναι κοσμοπολίται ἔχοντες ὡς μόνον σκοπὸν καὶ τέλος τοῦ βίου των τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, χωρὶς κανένα χαρακτηριστικὸν ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ ἐκεῖνα ποὺ μᾶς διακρίνουν ἀπὸ τὰ ζῶα, τότε ἀναμφιβόλως τὸ μικτὸν συνοικέσιον μπορεῖ νὰ εὐδοκίμησῃ καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἁρμονία τοῦ συζυγικοῦ βίου, τοῦθ' ὅπερ ὅμως εἶνε κακόν.

Κατὰ ταῦτα, ἀγαπητοί μου Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες τῆς Νέας Γενεᾶς, ἂν ἀγαπᾶτε καὶ σέβεσθε τὴν θρησκείαν τῶν γονέων σας, μὲ τὴν ὁποίαν οὗτοι σᾶς ἐγαλούχησαν καὶ σᾶς ἐμεγάλωσαν, ἂν ἐξακολουθῇ νὰ ρέῃ εἰς τὰς φλέβας σας αἷμα Ἑλληνικόν, ἂν θέλετε τὴν οἰκογενειακὴν σας ἁρμονίαν καὶ εὐτυχίαν, — πράγματα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς — οὔτε σᾶς συμφέρει, οὔτε σᾶς ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῆς θρησκείας σας, ὑπὸ τοῦ ἔθνους σας, ὑπὸ τῆς μελλούσης οἰκογενείας σας νὰ συνδεθῇτε διὰ τῶν δεσμιῶν τοῦ ὑμεναίου μὲ ἑτεροεθνή καὶ ἑτερόθρησκον.

Γνωρίζω ὅτι πολλάκις τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας σας σᾶς φέρει εἰς στενὴν ἐπαφὴν μὲ ξένους ἢ ξένας καὶ χωρὶς ἂν νὰ τὸ καταλάβετε, πολλάκις τὰ βέλη τοῦ νιού τῆς Ἀφροδίτης σᾶς τραυματίζουν τὴν καρδίαν.

Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ, ὀπλισθῇτε ἐγκαίρως μὲ τὴν πανοπλίαν τῶν ὁρθοδόξων πεποιθήσεων πρὶν κατέλθετε εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Εἰς τὰ πρῶτα βέλη θὰ προτάξετε τὴν ἀσπίδα τῆς θελήσεώς σας, τὴν ὁποίαν κατειργάσθη καὶ ἐνεδυνάμωσεν ἡ Ἐκκλησία σας, ὁ δάσκαλός σας, οἱ γονεῖς σας, ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ μας. Μὴ ἀφήνετε τὴν ψυχὴν σας νὰ γίνῃ ἔρμαιον τῆς ξένης ἢ τοῦ ξένου, διότι εἶνε πολὺ πιθανὸν ὅτι ἀργότερον θὰ μετανοήσητε πλὴν θὰ εἶνε πλέον ἀργά.

Οἱ γονεῖς διδάξατε εἰς τὰ παιδιὰ σας, οἱ πατέρες εἰς τὰ ἀγόρια καὶ αἱ μητέρες εἰς τὰ κορίτσια σας, τὰ διδάγματα τῆς ἰδικῆς σας πείρας, καὶ ἀνοίξατέ των τὰ μάτια πῶς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς βιοπλῆης.

Ἐχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι ἡ σεμινοτυφία τῶν γονέων διὰ τὴν καθοδήγησιν τῶν παιδιῶν ἔχει πολλάκις γίνῃ πρόξενος πολὺ μεγάλων προληψίμων ἄλλως κακῶν.

Κ.

“ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ”

Περιοδικὸν Ἠθικοθρησκευτικόν

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΙΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Συνδρομὴ Ἑτησίᾳ, Ἐξωτερικοῦ, Δολλ. 2.50

Διευθυνσις :

Most Rev. Meletios, D. D., Metropolitan of Christopoleos
OECUMENICAL PATRIARCHATE
Phanar—Istanbul—Turkey

Ἀρχιμ. Ἀθηνάγορα Βαράκλα, Δ. Θ.

ΤΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΑΥΓΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΑΥΤΩΝ ΣΗΜΑΣΙΑ

Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν ἐξωτερικῶν γνωρισμάτων τῆς μεγάλης ἑορτῆς τοῦ χαρμοσύνου Πάσχα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τῶν φαντασμαγορικῶν πυροτεχνημάτων, τῶν κατὰ τόπους πυροβολισμῶν, τῶν μικρῶν λαγῶν, τοῦ πασχαλινοῦ ἁινοῦ, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ ἀπὸ πολλῶν ἑκατοντάδων ἐτῶν κόκκινα αὐγά, εἴτα τὰ χρυσά, τὰ κίτρινα, τὰ πράσινα, τὰ πολύχρωμα καὶ ἐξωγραφισμένα μὲ εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως, ὀνομάτων καὶ ἄλλων συμβόλων.

Ἐξ ὅσων ἐμελετήσαμεν περὶ τοῦ ὁραίου τούτου ἐθίμου καὶ τοῦ χαρμοσύνου συμβολισμοῦ τῶν ἐρυθρῶν ὠν τοῦ Πάσχα, ὁμολογοῦμεν ὅτι στερομένηθα σαφῶν ἱστορικῶν εἰδήσεων. Χάριν ὅμως τοῦ διαιωνισθέντος τούτου ἐθίμου, στηριζόμενοι ἐπὶ παραδόσεων τινῶν καὶ ἀφελῶν κατὰ τόπους διηγήσεων ἂν μὴ μύθων καὶ εἰκασίων καὶ ἀνεκδότων ἀφηγοῦμεθα τὰ κατωτέρω πρὸς σχετικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐρωτῶντων καὶ ζητούντων νὰ μάθωσι τὴν σημασίαν τῶν ἐρυθρῶν αὐγῶν τοῦ Πάσχα.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο μὲ τοὺς ὁραίους καὶ πνευματώδεις συμβολισμούς του, εἶναι ἀρχαιότατον ἄμα καὶ διεθνές, καθ' ὅτι τυγχάνει γνωστὸν καὶ παρὰ τοῖς εὐρωπαϊκοῖς καὶ ἀνατολικοῖς λαοῖς, Ρωμαίοις, Ἕλλησι, Πέρσαις, Ἑβραίοις καὶ Αἰγυπτίοις.

Εἶνε γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι μερικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ξένων λαῶν καὶ θρησκειμάτων ὑπεισέχθησαν εἰς τὸν χριστιανικὸν βίον· εἶναι ὅμως καὶ ἐξ ἴσου ἀληθές ὅτι ὁ χριστιανισμὸς παρὰ τὰς ὀθνεῖους ταύτας ἐπιδράσεις διεκράτησε τὴν ἀγνότητά του, καθ' ὅσον εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐμπνευσιν ν' ἀπορροφᾷ ταύτας ἢ καὶ νὰ ἐνδύῃ αὐτάς μὲ ἔνδιμα χριστιανικόν. Εἰς ἐπόμετρον μάλιστα αὕτη αὕτη ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας εὐφυῶς φερομένη προσέλαβε ὀλίγα ἦθη καὶ ἔθιμα ξενικὰ χάριν τῶν ἐξ Ἑθνικῶν καὶ Ἰουδαίων προσερχομένων εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ποῦ μὲν ἐξοβελίζουσα τὰ ἄχρηστα τούτων ποῦ δὲ ἀποκόπτουσα ὅτι χυδαῖον καὶ προσλαμβάνουσα ὅτι σεμνὸν καὶ σῶφρον, ποῦ δε καὶ παντελῶς ἀφρομοιοῦσα ταῦτα συνωδὰ τῷ πνεύματι καὶ τῇ ἀβλαβεῖ ἀνάγκῃ πρὸς τὴν πρᾶξιν καὶ παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Παρὰ τοῖς Ρωμαίοις ὑπῆρχε συνήθειά τις κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς θεᾶς Ἀνοίξεως νὰ βάφουν τὰ αὐγά διὰ διαφόρων χρωμάτων καὶ μάλιστα ἐρυθρῶν πρὸς παράστασιν καὶ ἐξεικόνισιν τῶν ποικιλοχρόων ἀνθέων τῆς θαλερᾶς ἀνοίξεως.

Ἐκ τῶν ὠν τούτων οἱ Ρωμαῖοι προσέφερον καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς θεᾶς Ἀνοίξεως, ἀκριβῶς ὡς τοῦτο εἰδίστα καὶ ἐν Ρωσσίᾳ κατὰ τὸ Πάσχα, καθότι τῆς εὐλογίας τῶν ὠν καὶ τῆς ἀπαραίτου τούττας, τὸ Ἀντίπασχα ἦτοι τοῦ Θωμᾶ καὶ τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τὰ νεκροταφεῖα.

Ἐπὶ τούτοις τὰ κόκκινα αὐγά παρὰ τοῖς Ρωμαίοις εἶχον καὶ τὴν ἐξῆς συμβολικὴν ὁσημασίαν: Ἐσφίμαινον δηλὸν ὅτι τὴν μεταβολὴν τῆς φύσεως ἦτοι τὴν μετάβασιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν ἀνάστασιν καὶ ἐγρήγορσιν.

Ἐντεῦθεν, ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ τοῦ χαρμοσύνου Πάσχα τελεῖται συνήθως κατὰ τὸ ἔαρ, ἐτηρήθη καὶ τὸ ρωμαϊκὸν ἔθιμον τῶν χρωματιστῶν αὐγῶν, ἐπικρατήσαντος τοῦ ἐρυθροῦ

ὡς χρώματος βασιλικοῦ ἐξεικονίζοντος τὸ συναίσθημα τῆς χαρᾶς, τῆς ὑπάρξεως τῆς ζωῆς ἐν τῷ τᾶφῳ καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Παμβασίλεως τοῦ ρεύσαντος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ.

Οὕτως ἡ ἔννοια καὶ ὁ συμβολισμὸς τοῦ ἐθίμου τούτου μετετράπη ἤδη ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ εἰς τὸ ἠθικώτερον καὶ πνευματικώτερον. Κατὰ τὸ Πάσχα δηλονότι εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν ταύτην τοῦ ἔαρος τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ τὰ κόκκινα αὐγά συμβολίζουν τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἥτοι ἀπὸ τῆς ἀμαρτωλοῦ αὐτοῦ καταστάσεως εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ δικαίωσιν. Τὸ αὐγὸν εἶναι τὸ ἐμβλημα τῆς ἀναγεννωμένης ζωῆς ἐν καιρῷ τοῦ ἔαρος τὸ δὲ ἐρυθρὸν χρῶμα τὸ τῆς εὐφροσύνης συναίσθημα.

Κατὰ ταῦτα καὶ οἱ χριστιανοὶ ἐθεώρησαν τὸ αὐγὸν ὡς ἐκ τοῦ φαινομένου τῆς ἐκκολάψεως ὡς σύμβολον τῆς ἐκ τοῦ κελευσμένου τάφου ἀναστάσεως τῆς Ζωῆς. Καθὼς δηλαδὴ ἐντὸς τοῦ κελευσμένου αὐγοῦ δίκην τάφου ὑπάρχει ζωὴ, ὑπαρξίς, ὡς τοῦτο δείκνυνται καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ρήματος ΕἶΝΑΙ—ὑπάρχειν, ἐξ οὗ παράγεται τὸ ὌΝ καὶ δηλωτικώτερον ἐκ τῆς μετοχῆς ὦν, καὶ διὰ τῆς ἐκκολάψεως ἦτοι τῆς ἐπὶ τινος ἡμέρας θερμάνσεως καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ νεοσσοῦ ἐκ τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ κελύφους παρουσιάζεται ἡ ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσα ζωὴ, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ ἐν τῷ Τάφῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀείζους Ὑπαρξίς διαρρήχσασα τὸ περίβλημα τοῦ μνήματος ἐμφανίζεται κατὰ μυστηριώδη τρόπον εἰς τὴν ζωὴν.

Τινὲς βεβαιοῦσιν ὅτι τὸ ἔθιμον τοῦτο τῶν ἐρυθρῶν αὐγῶν ἀνέρχεται εἰς εἶδος τι μαρτυρίου τῶν πρώτων χριστιανῶν ὀνομαζομένου OVE IGNITA (OVUM—ὠόν, IGNI-TYS—πυρῶδης, διάλυρος).

Ἐδῶ παραθέτομεν καὶ τινὰς ἄλλας εὐσεβεῖς παραδόσεις διὰ τὰ κόκκινα αὐγά. Λέγεται ὅτι ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἐξ ἧς ὁ Ἰησοῦς ἐξέβαλεν ἐπτά δαιμόνια, κατήγγειλε τὸν Πιλάτον εἰς τὸν Καίσαρα διὰ τὸν ἀδικον θάνατον τοῦ διδασκάλου αὐτῆς, διὰ τὸν ὁποῖον οὗτος συνήργησε τόσῳ ὧσφ καὶ οἱ Γράμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι. Πρὸς ἔνδειξιν δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκχυθέντος ἀθώου αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἐν τᾶφῳ Ζωῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτῆς προσέφερον αὐτῷ ἐρυθρὰ αὐγά.

Ἐτέρω εὐσεβὲς παράδοσις ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου γυνὴ τις συναντήσασα καθ' ὁδὸν πωλήτριαν αὐγῶν λέγει πρὸς αὐτήν: Τάμαθες τὰ νέα; — Ἀνέστη ὁ Χριστός. — Αὕτη ὅμως πολυπράγμων καὶ ἀπιστοῦσα, ἀπήντησε: «Ἐάν τὰ αὐγά τὰ ὁποῖα ἔχω εἰς τὸ κάνιστρόν μου, γίνων κόκκινα, τότε θὰ πιστεύσω εἰς τοῦτο». Καὶ ὄντως παραχρῆμα τὰ λευκὰ αὐγά ἐγένοντο ἐρυθρά.

Ἐτερον ἀνέκδοτον ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως αἱ ὄρνιθες ἐγέννησαν ἐρυθρὰ αὐγά. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶνε μία ἀφελὴς παράδοσις.

Μαζὺ μὲ τοὺς θρύλους καὶ τοὺς εὐσεβεῖς πόθους, τοὺς ὁποίους ἔπλασεν ἡ χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ ψυχὴ διὰ τὸ ἰνδαλμα αὐτῆς, τὴν Ἀγίαν Σοφίαν, εἶνε καὶ ὅτι τὴν πρωτὴν κάθε Πάσχα, ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ τούτου εὐρίσκονται φλούδια ἀπὸ κόκκινα αὐγά.

Ἐξ ὅλων τῶν προσηρθέντων ἐξαγομὴν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ χρῆσις καὶ ἡ βαφὴ τῶν αὐγῶν εἶναι ἔθιμον τι Ρωμαῖον συμβολίζον τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀνοίξεως μὲ ὅλα αὐτῆς τὰ θέλητρα καὶ τὴν ἐγρήγορσιν τῆς ζωῆς.

Τοῦτο ἀκριβῶς τὸ ἔθιμον ὁ Χριστιανισμὸς προσφυνῶς

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΣ

ΜΙΑ ΜΗΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καὶ σύ, ἀγαπητή μου θυγατέρα, μὴ παραμέλει τὴν περαιοποίησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ σου. Ἐπιθυμεῖς, βεβαίως καὶ σύ, ὅπως καὶ κάθε νέα, νὰ εἶσαι ἀξιέραστος. Ὅφειλεις πάντοτε νὰ προσέχῃς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν σου ἐμφάνισιν, μὴ ὑπερπηδῶσα ὅμως τὰ ὅρια τοῦ ἀληθινοῦ κάλλους καὶ τῆς εὐσημοσύνης.

Λέπτυνον τὰ ἦθη σου ὅσον ἡμπορεῖς, καταδεικνύουσα τὴν λεπτότητα τοῦ φρονήματός σου. Ἔσο πάντοτε προσηνὴς καὶ χαρίεσσα καὶ ἀποφευγε μετὰ προσοχῆς κάθε τι τὸ ὁποῖον προσπίπτει δυσχερῶς εἰς τὰ ὅμματα τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπόφευγε κάθε στάσιν καὶ κίνησιν, ἡ ὁποία, μὴ συνάδουσα πρὸς τοὺς νόμους τῆς χάριτος, ἀποδοκιμάζεται ἀπὸ ἐκείνους πού ἔχουν λεπτὴν τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ. Στέκε καὶ βάδιζε πάντοτε ὀρθία. Προσφέρου πρὸς πάντα μὲ χάριν καὶ φιλοφροσύνην.

Μηδέποτε ἀσχίμῃς τὸ πρόσωπόν σου διὰ τοῦ πάθους τῆς ὀργῆς, τοῦ φθόνου, τοῦ μίσους, τῆς χαιρεκακίας καὶ τῆς φιλοσκοψιμοσύνης. Μὴ ὑπερπήδα ποτὲ τοὺς νόμους καὶ τὰ ὅρια τῆς σεμνοπρεπείας. Καταδείκνυε πρὸς πάντα τὴν προσηκούσαν κοσμιότητα καὶ ἀρετήν.

Προσπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐξευγενίσῃς τὸ ἐξωτερικόν σου οὕτως, ὥστε πᾶς τις νὰ ἡμπορῇ νὰ σὲ βλέπῃ μετ' εὐαρεσκείας, οἱ δὲ καλοὶ ἄνθρωποι νὰ σὲ δέχωνται μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως εἰς τὴν ἰδικήν των ὁμήγηρυν.

Διὰ νὰ ἐξευγενίσῃ κανεὶς τὰ ἦθη του, ὀφείλει, πρὸ πάντων ἄλλων, νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν τρόπον τοῦ βίου τῶν καλῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων. Μετ' αὐτῶν ὀφείλει νὰ συναναστρέφεται, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἡ μετὰ τῶν κακῶν καὶ χυδαίων ὁμιλία ἔχει ἐπιβλαβὴ δύναμιν τόσον ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον)

ΑΡΙΣΤ. Κ. ΣΠΑΘ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ

Ὁλόκληρος ἀσφαλῶς ἡ χώρα τῆς Ἑλλάδος μας, εἶνε τόπος ὅπου ἐξαρετικῶς ἐλατρεύθη τὸ θεῖον ὑπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν μορφήν. Πλείστα ὅσα τεμένη ἐγκατεσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς κάθε σπιθαμὴν τοῦ ὠραίου ἐκείνου τόπου δεικνύουν πασιφανέστατα ὅτι ὁ Ἕλλην εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ του βίου κατέφευγε π ἄ ν τ ο τ ε εἰς τὴν Θεῖαν Δύναμιν καὶ ἐξήτει πρὸ παντὸς ἀπὸ Αὐτῆν τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἀνακούφισιν εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας του. Ἐκ τῆς λατρείας τῶν Ἀρχαίων Προγόνων μας, τὸ κεφάλαιον τῆς Πίστεως εἰς τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἶνε ὀρισιμένως τὸ μᾶλλον χαρακτηριστικόν.

Αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν σχηματίζει ἀμέσως ὁ ἐπισκεπτόμενος οἰανδήποτε περιφέρειαν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν δὲν ἤργησε καὶ ὁ γράφων ν' ἀποκομίσῃ, παραμείνας μετὰ πῆς εὐσεβοῦς μητρὸς του, ἀρχετὰς ἐβδομάδας χάριν μελετῶν εἰς Πελοπόννησον. Τὴν γνώμην αὐτὴν ἰδιαίτατα ἐσχημάτισεν ὅταν, ἀρχὰς παρελθόντος Αὐγούστου, εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῇ σὺν ἄλλοις καὶ τὴν γνωστὴν ἀρχαιολογικὴν τοποθεσίαν τῆς Ἐπιδάουρου, τὴν τόσον συμπαθῇ ἐκείνην τοποθεσίαν ἡ ὁποία διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἰδιαίτερος εἰς τὰς ἀσθενείας του, ὀφείλει νὰ δεικνύῃ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ Θεῖον, στηρίζον τὴν ἐπιτυχίαν του εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐπιδάουρος μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπέχουσα δι' αὐτοκινήτον ἀπὸ Ναυπλίου, κεῖται πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὸν Νομὸν Ἀργολίδος ὅχι μακρὰν τοῦ χωρίου «Λυγουριό». Κατὰ τὴν πλεον εὐδαίμονα περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας ἡ Ἐπιδάουρος λαβοῦσα τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπὸ τὸν ἐπώνυμον ἄρχοντα καὶ οἰκιστὴν τῆς, τὸν Ἐπίδαυρον, ἀπετέλει ἀνεξάρτητον Ἡγεμονίαν. Πολὺ ἔνωρὶς ἀπέβη καὶ μία ἀπὸ τὰς πλεον ἀνθούσας ἐμπορικὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου, παράγουσα διάφορα εἶδη καὶ δημητριακοὺς καρπούς.

Ἐφημιζέτο ὅμως κυρίως διὰ τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ Ἀσκληπιοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον κατέφευγον οἱ ἀσθενεῖς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀσθενείας των. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προσκυνήματα καὶ ἱατρικὰ κέντρα.

Ὁ Ἀσκληπιός, κατὰ τὴν Μυθολογίαν, ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἐπιδάουρον. Ἐθεωρεῖτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ τῆς Κορωνίδος. Ἐδιδάχθη τὴν ἱατρικὴν δὴθεν ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐλατρεύθη ἐν Ἐπιδάουρῳ ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἱ α μ α τ ι κ ὸ ς Θε ὸ ς ὡς ὁ Ἰ α τ ρ ὸ ς—Θ ε ὸ ς, ὡς ὁ Παντοδύναμος σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ Ἀσκληπιεῖόν του, δηλαδή ὁ Ναός του, ἦτο ἐν μέγα θρησκευτικὸν Καθίδρυμα μὲ σταθερῶς δημιουργημένην φήμην διὰ τὰ θαύματα τοῦ Θεοῦ. Ἦτο δι' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν κατὰ ἀνάλογον πρὸς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα τῆς Κερκύρας ἢ τὸν Ἅγιον Γεράσιμον τῆς Κεφαλληνίας ἢ τὴν Ἐκατονταπυλιανὴν τῆς Πάρου ἢ τὴν Εὐαγγελίστριαν τῆς Τήνου ὅπου κατὰ χιλιάδας σήμερον προσφεύγουν οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἀσθενεῖς. Τὸ Ἀσκληπιεῖον ἐκεῖνο ἦτο συγχρόνως Ναὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἐτιμᾶτο ὁ Θεὸς Ἀσκληπιὸς καὶ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον κατέφευγον πρὸ Χριστοῦ οἱ πάσχοντες διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ὑγείαν των.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως ἐκαλλιεργεῖτο ἐπιδεξιῶς εἰς τὸ

περιέβαλε μὲ εὐσεβεῖς συμβολισμοὺς συμφώνως πρὸς τὰ γεγονότα τοῦ Πάσχα τὰ συμπλύνοντα ἐν χρόνῳ ἑαρινῷ.

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ βαρὴ τῶν αἰγῶν μὲ διάφορα χρώματα κεχωματισμένων καὶ ἐξωγραφισμένων εἶτε διὰ δικεφάλου αἰετοῦ ἢ διὰ τοῦ ἀναστασίμου χαιρετισμοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἢ καὶ δι' ὀνομάτων συγγενικῶν ἢ φιλικῶν κατ' ἀρέσκειαν κλπ.

Αὐτὰ πασχαλινὰ οἱ Χριστιανοὶ φυλάσσουν ἐν τοῖς εἰκονοστασίοις εὐλαβῶς ἐπὶ ἔν ἔτος, μέχρις οὗ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ νεωτέρων.

Καὶ ἤδη γενικῶς συνοψίζοντες πάντα ὅσα διεπραγματεύθημεν περὶ τῶν πασχαλινῶν αἰγῶν, ἀποφαινόμεθα ὅτι τὰ κόκκινα αὐτὰ συμβολίζουν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἐκ τοῦ τάφου καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκχυθὲν πανάχραντον τοῦ Κυρίου αἷμα πρὸς ἀπολύτρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

θεραπευτήριον τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων Ἱερέων του, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶχον καὶ γνώσεις ἱατρικὰς ἢ ἦσαν ἱατροὶ μὲ πολυετὴ ἱατρικὴν πείραν, ἦτο ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν Ἀσκληπιὸν ὅτι θὰ ἀπύλλασσε τοὺς ἀσθενεῖς ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν των. Καὶ εἶνε γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς μυστικῆς αὐθυποβολῆς ἐθεραπεύθησαν πλείστοι ὅσοι καταφυγόντες ἐκεῖ, ἀφ' οὗ, ἐννοεῖται, ὑπεβάλλοντο εἰς καθαρισμὸς, διαίταν καὶ ἄλλας διατυπώσεις, ὡς δεικνύουν μερικαὶ πλάκες καὶ σήμερον ἀκόμη σωζόμεναι εἰς τὸ ἐκεῖ μικρὸν μὲν, ἀλλὰ πολὺ ἐνδιαφέρον Μουσεῖον.

Ἡ τοποθεσία τοῦ Ναοῦ τούτου περὶ τὰ 4 μίλια δυτικῶς τῆς πόλεως, ὀνομάζεται ἀκόμη καὶ σήμερον «Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ» καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ τὴν γνωρίζουν καὶ ὅλοι οἱ ξένοι οἱ ἀπασχολούμενοι μὲ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καί, γενικῶς, μὲ τὴν Ἀρχαιολογίαν. Ἡ Ἐπίδαυρος εἶχε πολλοὺς ἄλλους Ναοὺς, Ξενῶνας, Γυμναστήριον καὶ μεγαλοπρεπεῖς Θέατρον χωρητικότητος περίπου 12000 θεατῶν.

Τοῦ Θεάτρου τούτου ἡ ἀκουστικὴ καὶ σήμερον εἶνε τόσον ἐξαισία ὥστε καὶ μικρὸν νικέλιον νόμισμα νὰ ρίψῃ κανεὶς ἀπὸ οἰκονόμου σημείον θὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς εὐκρινέστατα, συντελούσης εἰς τοῦτο τῆς τέχνης βεβαίως ἀλλὰ καὶ τοῦ περιβάλλοντος τὸ ὁποῖον εἶνε ἡρεμὸν καὶ γλυκύ. Ἐφέτος, κατὰ Σ)βριον ἐδόθη εἰς τὸ ὑπαίθριον ἐκεῖνο θέατρον παραστάσις τῆς Ἡλέκτρας, προσελκύσασα πολλοὺς θεατὰς ἡμετέρους καὶ ξένους. Ἐνῶ δὲ εἶνε ἡλικίας ἄνω τῶν 2200 ἐτῶν εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην ὥραϊαν καὶ καλὴν κατάστασιν ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι ἐκτίσθη πρὸ 50 ἢ 100 ἐτῶν. Εἶνε κτισμένον ἀμφιθεατρικῶς καὶ μὲ ὠραῖον κατάλευκον μάρμαρον.

«Ἱερὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ» λεγόμενα καὶ «Ἀσκληπιεῖα» ὑπῆρχον καὶ ἄλλου, παντοῦ ὅπου κατόικουν Ἕλληνες. Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι τὸ περιφημότερον καὶ ἀρχαιότερον ἦτο τὸ τῆς Ἐπιδάουρου. Ἀπὸ αὐτὸ πολλάκις ἐλάμβανον ὁδηγίας τὰ ἄλλα Ἀσκληπιεῖα καὶ πρὸς αὐτὸ τακτικῶς ἀνεφέροντο. Καίτοι ἡ θητεία τῶν Ἱερέων τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο συνήθως μονοετής, ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διωρίζοντο ἐκ νέου καὶ διὰ τῆς πολυετοῦς πείρας των ἀπέκτων ἱατρικὰς γνώσεις, μερικοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν Ἱερέων θὰ ἦσαν καὶ ἱατροί, ὅπως προεῖπον.

Εἰς τὴν Ἐπίδαυρον κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1822 ἔλαβε χώραν Γενικὴ Συνέλευσις ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ κατέστρωσε τὸ Σύνταγμα, τὸ γνωστὸν ὡς «Σύνταγμα τῆς Ἐπιδάουρου».

Σήμερον ἡ Ἐπίδαυρος ἀποτελεῖ μικρὸν χωρίον 150 περίπου ἡσυχῶν, ταπεινῶν καὶ ἐξαιρετικῶς φιλοξένων κατοίκων. Μὴ παλαιοτάτη Βυζαντινὴ Ἐκκλησία εἰς σχῆμα Βασιλικῆς τηχοῦνται μὲ ὅλην τὴν ἀπόλητα, ἀπὸ ὅλο το χωριό. Γύρω της πανήνγηλα κυπαρίσσια τῆς δίδουν ἓνα τόνον ἐξαιρετικῶς συμπαθῆ. . .

Ἐν Ἀργεὶ τῇ 2ῃ Ἀπριλίου 1938

Γ. Π.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πᾶσα αἴτησις ἐγγραφῆς συνδρομητοῦ ἢ ἀνανεώσεως συνδρομῆς ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχεται, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐὰν ἀπαραιτήτως δὲν συνοδεύεται μὲ τὸ ποσὸν τῶν δύο δολλαρίων δι' ἓν ἔτος, προπληρωμένων.

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1—ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΟΧΩΝ

Ὅταν βαπτίζεται τὸ παιδί, ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα του, μαζὺ μὲ τὸν ἀνάδοχον, δίδουν μίαν ὑπόσχεσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τὴν ὁποίαν δίδουν εἶναι ὅτι θὰ ἀναθρέψουν τὸ νεοφώτιστον σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰδρυτοῦ καὶ Ἀρχηγοῦ τῆς Χριστιανικῆς μας Ἐκκλησίας, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τὴν πολὺ σπουδαίαν αὐτὴν ὑπόσχεσιν πηγάζει ἡ ὑποχρέωσις πού ἔχουν ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ ὁ ἀνάδοχος νὰ μορφώσουν τὸ παιδί σύμφωνα μὲ τὰ δόγματα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν αἰσθάνονται βέβαια σπουδαιότεραν καὶ βαρύτεραν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα πού εὐρίσκονται πολὺ κοντὰ εἰς τὸ παιδί των. Ἡ Ἐκκλησία μας ἔρχεται νὰ υποβοηθήσῃ πάντοτε τοὺς γονεῖς καὶ τὸν ἀνάδοχον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς πού ἀνέλαβον ἀπέναντί της.

Εἰς τὸ βάπτισμα τὸ παιδί λαμβάνει τὴν θεϊαν χάριν διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀκολουθῇ τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ διὰ νὰ διδαχθῇ ποῖος εἶναι ὁ δρόμος τοῦ Θεοῦ ἡ Ἐκκλησία μὲ κατηχητικὴν διδασκαλίαν τοῦ μορφώνει τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ βαπτισθὲν δύναται νὰ γίνῃ συνειδητὸς χριστιανὸς καὶ ἐνσυνειδητὸν μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία μας δὲν εἶναι μόνον χριστιανικὴ ἀλλὰ καὶ Ὁρθόδοξος. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας φροντίζει μὲ κάθε τρόπον νὰ δώσῃ ὁρθόδοξον τὴν κατηχητικὴν μόρφωσιν πού χρειάζονται τὰ τέκνα της.

2—ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια ἡ Ἐκκλησία μεταχειρίζεται τὴν κατήχησιν, τὸ κήρυγμα, τὴν ποιμαντικὴν ἐνέργειαν διὰ νὰ διαπαιδαγωγῇ τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων της. Μὲ τοῦτο βεβαίως ἐφρόντιζε νὰ ἐκπληρώσῃ ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Ἰδρυτοῦ καὶ Ἀρχηγοῦ της ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους «Πορεύθητε ἐν τῇ μαθητεῇ ὑμῶν πάντα τὰ ἔθνη». Ἀλλὰ αἱ κατηχητικαὶ ἀνάγκαι ἀλλάζουν σύμφωνα μὲ τὰς ἐποχὰς καὶ δι' αὐτὸ ἀλλάζουν καὶ τὰ μέσα πού πρέπει νὰ μεταχειρίζεται ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν κατηχητικὴν διδασκαλίαν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Ἐκκλησία μετεχειρίσθη διὰ τὴν μετάδοσιν τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἀληθειῶν της νέον μέσον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 11ην Φεβρουαρίου, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Βοστώνης κ. Ἀθηναγόρας μετέβη εἰς Springfield, Mass. Ὑπεδέχθησαν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐτοιμασθὲν ὑπὸ τῆς Κοινότητος διαμέρισμα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Kimbell ἀντιπροσωπεῖται τῶν ὁργανώσεων Αἰερα καὶ Gara, τοῦ Συλλόγου τῶν Κοιτῶν, τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ Ἰ. Προϊστάμενος αἰδ. Παπαθεοφράστου καὶ ἄλλα μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ πρῶην πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Γ. Ἀνδρόνικος.

Πάντες οὗτοι ἔμειναν δύο περίπου ὥρας καθ' ἃς ἀνεπύχθησαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου διάφορα ζητήματα, ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀπολύτως εἰλικρινῇ συνεργασίαν τῶν Κοινοτήτων μετὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν διαφόρων μεγάλων καὶ μικρῶν ὁργανώσεων καὶ συλλόγων πρὸς καρποφοροτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικοφιλῆτικῶν ἡμῶν βλέψεων καὶ πόθων ἐν Ἀμερικῇ.

Κατόπιν παρετέθη δειπνον εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησαν οἱ πρόεδροι τῶν ὡς ἄνω ὁμάδων.

Τὴν ἐπομένην ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος μετέβη εἰς τὴν ἐν τῷ Ἰ. Ναῷ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου παιδικὴν ἀκολουθίαν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου ἐνθα ἦσαν περὶ τὰ 200 παιδιά καὶ ὠμίλησαν εἰς αὐτά. Ἐν τῷ μετὰξὺ ἐφθασε καὶ ἡ ἐκ Romet Chorodias τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ὁ Ναὸς ὑπερπληρῶθη ἐκκλησιασματος, ἡ δὲ Ἀρχιερατικὴ Λειτουργία ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς μετὰ τὰς δύο χορωδίας, λαβούσης μέρος καὶ τῆς ὑπὸ τὸν κ. Ζαδὲν χορωδίας τῆς Κοινότητος ἐκ νέων καὶ νεανίδων. Κατὰ τὸ κήρυγμά τοῦ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην τοῦ συντονισμοῦ τῶν δυνάμεών μας ἐν Ἀμερικῇ καὶ τὰ ἀνεκτίμητα ἐξ αὐτοῦ ἀγαθά.

Μετὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν παρετέθη γεῦμα εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησε καὶ ἡ χορωδία τῆς Θεολογ. Σχολῆς. Συμποσιάρχης ἦτο ὁ ἐκ Springfield κ. Νέστωρ Βενιόπουλος· ὠμίλησαν δὲ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Παλαστυρόπουλος, ὁ πρῶην Πρόεδρος κ. Ἀνδρόνικος, ὁ κ. Γιαννόπουλος, Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Holyoke, δύο μαθηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος.

Τὸ ἑσπέρας μετέβησαν δι' αὐτοκινήτων εἰς Holyoke, ἐνθα ἐνεκα τῆς ἀνάγκης ἐγκαίρως ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Σχολὴν δὲν ἠδυνήθη ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος νὰ τελέσῃ ἑσπερινόν, ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ τελέσῃ τὴν 16ην Ἀπριλίου Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν.

Τὴν 26ην Φεβρουαρίου, ἡμέραν Κυριακὴν, ἐξεκίνησε τὴν πρωΐαν μετὰ τῆς χορωδίας τῆς Σχολῆς μεταβαίνων εἰς Chicopee Falls δι' Ἀρχιερατ. Λειτουργίαν. Ἀφ' οὗ ὅμως διήνυσαν περὶ τὰ 15 μίλλια ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Σχολὴν ἐκραγείσης φοβερᾶς θυέλλης.

Τὴν 5ην Μαρτίου μετέβη ἀφ' ἑσπέρας εἰς Peabody, Mass. μετὰ τῆς χορωδίας. Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς παρηκολούθησεν ἐν τῷ Ἰ. Ναῷ τὴν παιδικὴν ἀκολουθίαν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, τὸ ὅποιον ὑπὸ τὴν δεξιωτάτην καὶ πατριωτικτὴν μέριμναν τοῦ Ἰ. Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος Αἰδεσμιολ. Γεωργ. Οἰκονομίδου, ἀριθμεῖ ἄνω τῶν τετρακοσίων παιδιῶν, Peabody—Salem. Περὶ τὸ τέλος τῆς παιδικῆς ἀκολουθίας ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν Ἑλληνοπαίδων ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος καταδείξας εἰς αὐτὰ τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας ταῦτα ἀποκομίζουν ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον.

Κατὰ τὴν τέλει τῆς Θ. Λειτουργίας μετὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς χορωδίας τῆς Θεολ. Σχολῆς, ὁ Ἰ. Ναὸς ἦτο σχεδὸν ἀσφυκτικῶς γεμάτος. Ὁ Ἰ. Προϊστάμενος προσεφώνησε ὥραϊα τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον ἐκφράσας τὴν χαρὰν

τῆς ὁμογενείας Peabody—Salem, οὗτος δὲ ἀφ' οὗ ἠγάριστησε μὲ δίκαιον ἔπαινον τὴν Κοινότητα, ἡσχολήθη μετὰ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρουμένην ἐπιστροφὴν τῆς γενικῆς σκέψεως τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὸν Χριστόν, παρ' ὅλην τὴν παρατηρουμένην διαφθοράν καὶ τοὺς κινδύνους φοβερᾶς ἀδελφοκτονίας τῶν Ἑυρωπαϊκῶν λαῶν ἐκ τῆς ἀπληστίας τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦς.

Κατόπιν παρετέθη γεῦμα εἰς τὸ ὥραϊον, λεγόμενον, Ἑλληνικὸν σπίτι, νεοοικοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Σαμιακοῦ Συλλόγου διὰ τὰς ὁμαδικὰς συγκεντρώσεις τῶν ὁμογενῶν τῆς πολυαριθμοῦ Κοινότητος Peabody—Salem, εἰς τὸ ὅποιον παρακληθεὶς ὁ Ἐπίσκοπος ὠμίλησε περὶ τῆς ἐναρμονίσεως τῶν σκέψεων καὶ αἰσθηματικῶν κατευθύνσεων τῶν δύο ἐν Ἀμερικῇ γενεῶν μας δηλ. τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἐλθόντων καὶ τῶν εἰς τὴν χώραν ταύτην γεννηθέντων καὶ ἀνατραφέντων.

Τὸ ἑσπέρας μετέβη ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος μετὰ πέντε μαθητῶν καὶ τοῦ Ἱερολογ. Διακόνου Θ. Θεοδορίδου εἰς Lawrence, Mass. καὶ ἐτέλεσεν ἐσπερινὸν μετὰ τοῦ ἐφημερίου τῆς Κοινότητος Ν. Διαμαντοπούλου, τοῦ Αἰδ. Δημ. Σγούρου, ἐφημερίου Lowell καὶ Αἰδ. Κωνστ. Βασιλείου, ἐφημερίου Woburn καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον.

Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, 12ην Μαρτίου, ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν εἰς Somerville, Mass. καὶ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ ρητοῦ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν . . . ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ». Κατὰ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὥρισεν τὸ νέον Συμβούλιον τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συλλόγου «Ὁ Φάρος τῆς Ἑυθραιας». Εἰς τὸ ἰδιαίτερον νηστήσιμον γεῦμα, παρατεθὲν ὑπὸ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος παρεκάθησαν ὁ Ἱερατ. Προϊστάμενος Αἰδ. Ι. Ἱεροθέου καὶ οἱ πρόεδροι τῶν διαφόρων ὁργανώσεων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Πάντες οἱ συνδαιτυμόνες ὠμίλησαν κατ' αὐτό, καὶ πνεῦμα ἀδελφικὸν καὶ συνεργασίας εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἰδεολογίας μας ἐπεκράτησε καθ' ὅλον τὸ διάστημα.

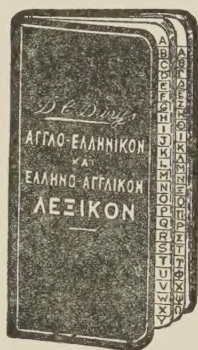
Τὸ ἑσπέρας μετέβη εἰς Lynn, Mass. καὶ ἐτέλεσε ἐσπερινὸν εἰς τὸν ὅποιον ἔλαβον μέρος, ἐκτὸς τοῦ Ἱερατ. Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου Ἀργυρίδου, οἱ Αἰδεσμιολ. Γ. Οἰκονομίδης ἐκ Peabody καὶ Καλλίνικος Χατζηλάμπρου τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου Boston, ἐκήρυξε δὲ ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ θέμα «Ἡ αὐτὰρνησις ἀπαραίτητον στοιχεῖον εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν κοινωνικῆς προόδου». Τὸν Ἐπίσκοπον καὶ τοὺς λαβόντας μέρος κληρικοὺς περιεποιοῦντο ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Βογιατζῆς εἰς τὸν ἀρχοντικὸν οἶκον του.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐν ταῖς Δυτικαῖς Πολιτεῖαις ὁμογενῶν ὅτι ὁ Αἰδεσμι. Γεώργιος Μυστακίδης, ὑπὸ διεύθυνσιν 620 N Street, Sacramento, Cal., εἶναι ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένος ὅπως εἰσπράττῃ συνδρομὰς τοῦ Περιοδικοῦ ἡμῶν καὶ ἐγγράφῃ νέους συνδρομητὰς πρὸς δολλ. δύο ἑτησίως. Ὁ ἴδιος εἶνε ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1939 ἐφωδιασμένος καὶ μετὰ τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις πληρωμῆς.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

TO
ΑΓΓΛΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΚΑΙ
ΕΛΛΗΝΟ-ΑΓΓΛΙΚΟΝ
ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΣΕΠΗΣ
DIVRY

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ ΤΟΥ
ΕΙΔΟΥΣ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ἔχει ἄνω τῶν 35.000 Λέξεων μὲ τὴν
ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΚΡΙΒΗ προφορὰν καὶ
σημασίαν τῶν.

Πρὸς τοῦτοις ἔχει σύντομον ἀλλὰ τε-
λείαν Ἀγγλικὴν Γραμματικὴν, Γεωγρα-
φικὰ καὶ Κύρια Ὄνόματα μὲ τὴν προ-
φορὰν τῶν, τὰς Πόλεις καὶ Πολιτείας
τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐπίσης μὲ
τὴν προφορὰν τῶν, Συγκριτικοὺς Πίνα-
κας Νομισμάτων, Μέτρων καὶ Βαρῶν,
Θερμομέτρων, Ἡμερολογίων, Πολύχρω-
μον 12σέλιδον χάρτην τῶν Ἠνωμένων
Πολιτειῶν καὶ τοῦ Κόσμου, Ταχυδρομι-

κὰς, Ἐμπορικὰς καὶ ἄλλας Πληροφορίας, τὰς ὁποίας ὁ Ἑλ-
ληνοαμερικανὸς μολονότι καθημερινῶς χρειάζεται οὐδαμῶς
ἀλλὰ χροῖται.

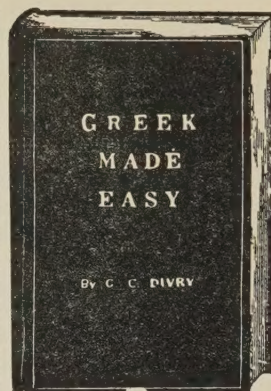
Τὸ Λεξικὸν DIVRY εἶναι χρησιμώτατον εἰς τοὺς ἐδῶ Ἑλλη-
νας εἴτε τελείως εἴτε ἀτελῶς γνωρίζοντας τὴν Ἀγγλικὴν Γλῶσ-
σαν, εἰς Ἀμερικανοὺς προσπαθοῦντας νὰ μάθωσιν Ἑλληνικά,
ὥς καὶ εἰς ὅλους μας ὡς πρόχειρον Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Ὄρθο-
γραφίας.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ \$1.25

καὶ ἀποστέλλεται παντοῦ ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.
Διὰ παραγγελίας Γράψατε:

D. C. DIVRY, Inc.
240 WEST 23RD STREET
NEW YORK, N. Y.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ ΤΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ DIVRY.

**GREEK
MADE
EASY**

A SIMPLE UP-TO-DATE
MANUAL FOR SELF-
STUDY AND SCHOOL
INSTRUCTION.

"GREEK MADE EASY" was written espec-
ially for the wives and children of Greek Amer-
icans wishing to learn Modern Greek, and for
those who wish to teach this language. It is
SIMPLE, PRACTICAL, METHODICAL—very
EASY TO STUDY. Anyone can learn Greek
with this unique Method. The pronunciation of
Greek words is given in their English equiva-
lents. The elements of Greek grammar are
taught by simple words and phrases. The En-
glish meaning is given alongside every Greek
word and sentence. The student begins from the
most useful words and phrases of every day
conversation and gradually advances to the
harder and less useful elements of speech and
grammar. Indeed, he begins to speak Greek
from the very first lesson. — Price \$1.50.

"GREEK MADE EASY"

Εἶνε ἡ μόνη ἀπλὴ καὶ συγχρονισμένη μέθοδος πρὸς ἐκμά-
θην τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Ἀγγλοφώνων, συντα-
χθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα πρὸ ὀλίγων μηνῶν χάριν τῶν ἐν Ἀ-
μερικῇ Ἑλλήνων καὶ ἄλλων Φιλελλήνων, πού ἐπιθυμοῦν
νὰ μάθουν τὴν ἀθάνατον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Εἶνε εὐκολωτάτη—ἀπλὴ, πρακτικὴ καὶ εὐμέθοδος. Προ-
χωρεῖ ἀπὸ τὰς πλέον εὐκόλους καὶ χρησίμους λέξεις καὶ
φράσεις εἰς τὰς δυσκολωτέρας καὶ ὀλιγώτερον συνήθεις.
Διδάσκει τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς δι' ὀ-
πλῶν λέξεων καὶ φράσεων. Ἐπίσης ἔχει τὴν ἀκριθεῖ προ-
φορὰν ἐκάστης Ἑλληνικῆς λέξεως δι' Ἀγγλικῶν χαρα-
κτήρων. Πᾶς τις δύναται νὰ μάθῃ Ἑλληνικά μὲ τὴν ἁ-
πλουστάτην αὐτὴν Μέθοδον—τὴν μοναδικὴν εἰς τὸν Κόσμον.

Τιμᾶται \$1.50. Ζητήσατέ τὴν ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα μὲ τὸ
ὄνομα «GREEK MADE EASY», καὶ μὴ δέχεσθε εἰς ἀντι-
κατάστασιν βιβλία ἀκατάλληλα. Γράψατε εἰς τοὺς ἐκδότας:

D. C. DIVRY, INC.

240 WEST 23rd STREET — NEW YORK.

MARTYΡΙΑΤΙΚΑ
ΣΚΕΤΑ
ΜΕ μεταξωτοὺς φλόγκους, ἀπὸ ἀρίστης
ποιότητος κορδέλλα, καὶ μὲ παραμανίτσες,
ἑτοιμα πρὸς διανομὴν.
ΔΙΑ ΤΙΜΑΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ
ΓΡΑΨΑΤΕ
DORA DORROS 240 W. 23RD ST. N.Y.